

Συμπληρωματικές Οδηγίες
για τη Διενέργεια της
Απογραφής Εναρξης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	3
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ : ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ.....	4
1.1. Γενικά.....	4
1.2. Επιτροπή Απογραφής	4
1.3. Ενέργειες πριν από την έναρξη της Απογραφής (προετοιμασία).....	5
1.4. Ενέργειες κατά την διάρκεια της Απογραφής.....	11
1.5. Ενέργειες μετά την ολοκλήρωση της φυσικής Απογραφής	16
1.6. Υποδείγματα.....	18
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ : ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ – ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ – ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ.....	24
2.1. Απογραφή και Αποτίμηση των Ακινήτων	24
2.2. Απογραφή και Αποτίμηση των Κοινοχρήστων Περιουσιακών Στοιχείων.....	40
2.3. Απογραφή και Αποτίμηση των Λοιπών Περιουσιακών Στοιχείων.....	53
2.4. Καταγραφή και Αποτίμηση Συμμετοχών – Εγγυήσεων	58
2.5. Απογραφή απαιτήσεων και υποχρεώσεων.....	60

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Δύο χρόνια μετά την εφαρμογή του Κλαδικού Λογιστικού σχεδίου στους ΟΤΑ και η υλοποίηση του έργου δεν μπορεί να κριθεί ιδιαίτερα ικανοποιητική. Ενδεικτικό της κατάστασης, σύμφωνα με την καταγραφή των στοιχείων από την Ομάδα Διοίκησης Έργου είναι ότι από το σύνολο των υπόχρεων 488 Δήμων μόνο οι 79 (16%) έχουν ολοκληρώσει την απογραφή και την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων τους, ενώ σε κανέναν Δήμο δεν εφαρμόζεται η Αναλυτική Λογιστική, απαραίτητο εργαλείο για την κοστολογική αποτίμηση των παρεχόμενων υπηρεσιών από τον Δήμο.

Τα προβλήματα που έχουν προκύψει και παραμένουν μέχρι σήμερα:

οργανωτικού χαρακτήρα:

- ✓ Δεν διατίθενται οι απαραίτητες δυνάμεις που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της απογραφής,
- ✓ Οι τεχνικές υπηρεσίες που έχουν την ευθύνη για την παρακολούθηση των έργων και την τήρηση των σχετικών φακέλων δεν συνεισφέρουν ανάλογα με τις δυνατότητες τους στην όλη προσπάθεια,
- ✓ Δεν λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την κάλυψη συγκεκριμένων ελλείψεων, όπως η αποτίμηση των ακινήτων με την συμβολή ειδικών (συμβολαιογράφων κλπ.), η εξέταση των στοιχείων για το ιδιοκτησιακό καθεστώς από νομικούς κλπ.

Μαζί με τα οργανωτικά στην καθυστέρηση συμβάλλουν και *άλλες ελλείψεις:*

- ✓ οι ασάφειες του θεσμικού πλαισίου, για τις οποίες, όμως, έχουν δοθεί αρκετές διευκρινήσεις,
- ✓ η έλλειψη γνώσης και εμπειρίας για την εκτέλεση ανάλογων έργων,
- ✓ η ελλιπής οργάνωση των ΟΤΑ στη σωστή αρχειοθέτηση και τήρηση των απαραίτητων στοιχείων.

Για να υπάρξει πρόοδος στην διενέργεια της Απογραφής και κατά συνέπεια στην εφαρμογή του Διπλογραφικού είναι απαραίτητο να αντιμετωπισθούν έγκαιρα τα παραπάνω προβλήματα από όλους τους εμπλεκόμενους στο Έργο.

Ένα χρόνο μετά την έκδοση του 1^{ου} οδηγού για την απογραφή έναρξης, κρίθηκε σκόπιμο να δοθούν συμπληρωματικές οδηγίες καθώς και οι απαντήσεις που έχουν δοθεί από την διοίκηση σε ερωτήματα σε θέματα της απογραφής.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ : ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ

1.1. Γενικά

Με δεδομένη τη σπουδαιότητα και τη σημασία του έργου αυτού, η οποία έχει ήδη τονιστεί και στις προηγούμενες οδηγίες της Διοίκησης, προκύπτει σαφώς ότι ο τρόπος οργάνωσης της Απογραφής βρίσκεται σε άμεση συνάρτηση, τόσο με το μέγεθος, όσο και με το επίπεδο οργάνωσης του κάθε Δήμου.

Για το λόγο αυτό είναι σαφές ότι οι αναλυτικές οδηγίες οργάνωσης της Απογραφής, που ακολουθούν στη συνέχεια είναι ενδεικτικές και θα χρειαστεί ενδεχομένως να δεχθούν ορισμένες τροποποιήσεις, ούτως ώστε να καταστούν πιο λειτουργικές και αποδοτικές για τον κάθε Δήμο.

Η Απογραφή επιβάλλεται να επαναλαμβάνεται στο τέλος κάθε χρήσης προς επιβεβαίωση των οικονομικών δεδομένων, που προκύπτουν από τα βιβλία (διπλογραφική μέθοδος).

Η εμπειρία της πρώτης Απογραφής θα βοηθήσει στην οργάνωση και τη διενέργεια σωστών Απογραφών στο μέλλον.

1.2. Επιτροπή Απογραφής

Η μέχρι σήμερα πρακτική έχει αποδείξει ότι στις περισσότερες των περιπτώσεων, η οριζόμενη από το Δημοτικό Συμβούλιο Επιτροπή Απογραφής δεν έχει τη δυνατότητα να εμπλακεί άμεσα με τη διεξαγωγή της Απογραφής, τόσο με την επί τόπου παρουσία των μελών της στα μέρη διεξαγωγής της, όσο και στη λεπτομερή οργάνωση των απαραίτητων εργασιών.

Για το λόγο αυτό, δύναται να ορισθούν με απόφαση του Δημάρχου μετά από εισήγηση της Επιτροπής Απογραφής, ένα ή περισσότερα μέλη της, τα οποία κατά προτίμηση θα είναι και στελέχη των υπηρεσιών του Δήμου, ως υπεύθυνοι οργάνωσης και διενέργειας της Απογραφής.

Έτσι κύριο έργο των μελών της Επιτροπής θα είναι η επίβλεψη και ο έλεγχος των εργασιών, διενεργώντας όπου κρίνεται αναγκαίο δειγματοληπτικούς ελέγχους της φυσικής Απογραφής σε επιλεγμένους χώρους, ενώ θα έχει πρόσβαση σε όλα τα

στοιχεία, στα οποία θα στηριχθεί η Απογραφή (Συμβόλαια ακινήτων, βεβαιώσεις κτηματολογίου, υποθηκοφυλακείου, φάκελοι έργων κλπ.).

1.3. Ενέργειες πριν από την έναρξη της Απογραφής (προετοιμασία)

Απόφαση Δημάρχου

Πριν την έναρξη της Απογραφής με απόφαση του Δημάρχου μετά από σχετική εισήγηση της Επιτροπής Απογραφής ορίζονται:

- α) Ο υπεύθυνος ή οι υπεύθυνοι της Απογραφής, όπως αμέσως προηγούμενα αναφέρεται.
- β) Οι χώροι Απογραφής και ο υπεύθυνος κάθε χώρου
- γ) Ο χρόνος έναρξης και λήξης της Απογραφής
- δ) Τα μέλη των απογραφικών συνεργείων και το αντικείμενο που θα απογράψει το κάθε ένα συνεργείο.

Είναι ευνόητο ότι της ως άνω εισήγησης, θα πρέπει να προηγηθεί σχετική συνοπτική έκθεση και καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης σχετικά με τους υπάρχοντες χώρους που θα πρέπει να απογραφούν (π.χ. πλήθος κτιρίων και λοιπών ακινήτων, διασπορά τους, κλπ.), τον όγκο των προς Απογραφή στοιχείων, το διαθέσιμο προσωπικό, το διαθέσιμο χρόνο, όσον αφορά την φυσική Απογραφή των παγίων και των αποθεμάτων του Δήμου, και τον εντοπισμό όλων των αρμοδίων υπαλλήλων του Δήμου που θα πρέπει να δώσουν τις πληροφορίες για τα υπόλοιπα περιουσιακά στοιχεία (π.χ. άυλα περιουσιακά στοιχεία, απαιτήσεις υποχρεώσεις, κλπ).

Η ως άνω καταγραφή των φυσικών χώρων προς Απογραφή θα γίνει σε συνεργασία με όλους τους αρμοδίους υπευθύνους των υπηρεσιών, οι οποίοι θα πρέπει να δώσουν όλα τα απαραίτητα στοιχεία στους υπεύθυνους Απογραφής και στην ομάδα που θα τους στηρίξει.

Οι υπεύθυνοι της Απογραφής

Όπως προαναφέρθηκε, ως υπεύθυνοι διενέργειας της Απογραφής, προτείνονται από την Επιτροπή Απογραφής ένα ή περισσότερα μέλη της τα οποία κατά προτίμηση θα είναι και στελέχη των υπηρεσιών του Δήμου.

Έργο τους είναι η οργάνωση και συντονισμός των ενεργειών προετοιμασίας και διενέργειας, τόσο της φυσικής Απογραφής των παγίων του Δήμου, που θα γίνει από

ειδικά απογραφικά συνεργεία, όσο και της Απογραφής των υπολοίπων περιουσιακών στοιχείων του Δήμου (π.χ. άυλα περιουσιακά στοιχεία, απαιτήσεις, υποχρεώσεις, κλπ.). Έργο τους επίσης θα είναι η επεξεργασία των στοιχείων της Απογραφής μέχρι και την τελική έγκρισή της από το Δημοτικό Συμβούλιο, καθώς και η εκπαίδευση και ενημέρωση του προσωπικού που με οποιονδήποτε τρόπο θα λάβει μέρος στην Απογραφή. Βασική τους μέριμνα θα πρέπει να είναι και η παροχή άμεσης και συνεχούς ενημέρωσης στην Επιτροπή Απογραφής.

Σ' αυτούς θα αναφέρονται οι υπεύθυνοι των χώρων Απογραφής και τα μέλη των απογραφικών συνεργείων, καθώς και οι υπεύθυνοι των υπηρεσιών που θα επωμισθούν τον εντοπισμό και την καταγραφή των περιουσιακών στοιχείων πλην των παγίων και των αποθεμάτων. Για βοήθεια στο έργο των υπευθύνων Απογραφής, η διοίκηση του Δήμου θα πρέπει να εξασφαλίσει την τεχνική υποστήριξη με κατάλληλα στελέχη που έχουν την σχετική γνώση και εμπειρία σε αντίστοιχα αντικείμενα.

Όπου αυτό δεν είναι δυνατόν θα πρέπει να εξετασθεί το ενδεχόμενο ανάθεσης του έργου αυτού σε εξωτερικό σύμβουλο, που να κατέχει τις απαραίτητες γνώσεις και εμπειρία.

Στο έργο αυτό θα μπορούσε να συνδράμει και ο σύμβουλος του διπλογραφικού, εφόσον υπάρχει και εφόσον καλύπτει τις πιο πάνω προϋποθέσεις.

Καθορισμός χώρων και υπευθύνων κάθε χώρου

Από τα πλέον κρίσιμα σημεία για την επιτυχία της Απογραφής είναι ο εντοπισμός και ο καθορισμός όλων των χώρων που βρίσκονται πάγια περιουσιακά στοιχεία και αποθέματα. Για το λόγο αυτό πρέπει να δοθεί μεγάλη σημασία σε όσα αναφέρουμε πιο πάνω για τη συνεργασία των αρμοδίων υπαλλήλων του Δήμου. Παράλληλα με τον ορισμό των χώρων, πρέπει να καθορίζονται και οι αντίστοιχοι υπεύθυνοι των χώρων αυτών, οι οποίοι θα φροντίζουν για την προετοιμασία του χώρου, ώστε η Απογραφή να ολοκληρωθεί στο συντομότερο δυνατό διάστημα, και τα αποτελέσματά της να είναι σωστά.

Συγκεκριμένα πριν από την έναρξη της Απογραφής θα πρέπει να επιθεωρήσουν το χώρο ευθύνης τους και να εντοπίσουν όλα τα άχρηστα και ακατάλληλα υλικά, τα οποία και θα πρέπει να απομακρύνουν με την νόμιμη διαδικασία (πρωτόκολλα καταστροφής κλπ) ή να διαχωρίσουν από τα υπόλοιπα με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι εύκολη η διάκρισή τους.

Οι βασικοί κίνδυνοι που ελλοχεύουν κατά την διαδικασία της Απογραφής ενός χώρου είναι:

α) Εντός των χώρων της Απογραφής να υπάρχουν αποθηκευτικοί ή βοηθητικοί χώροι τους οποίους να αγνοούν τα συνεργεία Απογραφής.

Εφόσον μεταξύ των δύο φάσεων της Απογραφής που αναφέρονται στην επόμενη παράγραφο μεσολαβήσει νεκρός χρόνος τότε ενδέχεται:

β) Να αγοραστούν περιουσιακά στοιχεία μετά την πρώτη Απογραφή και να μην απογραφούν.

γ) Να μετακινηθούν ή απομακρυνθούν – καταστραφούν περιουσιακά στοιχεία χωρίς να ενημερωθούν τα απογραφικά συνεργεία για τις απαραίτητες διορθώσεις.

Για την αποφυγή αυτών των κινδύνων, σημαντικό ρόλο παίζει ο υπεύθυνος χώρου, ο οποίος καθ' όλη την διάρκεια της Απογραφής, συμπεριλαμβανομένου και του χρονικού διαστήματος που τυχόν μεσολαβήσει μεταξύ των δύο φάσεων της Απογραφής, παρακολουθεί και ελέγχει όλο το χώρο ευθύνης του και ενημερώνει τον υπεύθυνο Απογραφής για οποιαδήποτε μεταβολή συντελείται.

Ο χρόνος έναρξης και λήξης της Απογραφής

Η Απογραφή κανονικά διενεργείται στο τέλος του έτους και σε χρόνο που ο χώρος που διενεργείται η Απογραφή είναι κλειστός και δεν λειτουργεί.

Για καθαρά πρακτικούς λόγους που πηγάζουν κυρίως από τον όγκο των απογραφόμενων στοιχείων, από το γεγονός ότι η Απογραφή διενεργείται για πρώτη φορά, αλλά και από την σχετική απειρία του προσωπικού, είναι ενδεχόμενο η διεξαγωγή της μιας ή και των δύο φάσεων της Απογραφής περιουσίας του Δήμου, να χρειαστεί να γίνει με τους αντίστοιχους χώρους σε λειτουργία. Για το λόγο αυτό πρέπει, όπως αναφέρουμε πιο πάνω, με ευθύνη των υπευθύνων των χώρων να εντοπίζονται όλες οι μεταβολές (μετακινήσεις παγίων, αγορές, καταστροφές, κλπ.) στο χρονικό διάστημα μεταξύ των δύο απογραφών και να τίθενται υπ' όψιν του δεύτερου απογραφικού συνεργείου.

Για να εξασφαλιστεί κατά το δυνατόν περισσότερο η ορθότητα και η αξιοπιστία της Απογραφής έναρξης, θα πρέπει να διεξαχθεί σε δύο φάσεις.

Στην πρώτη φάση θα γίνει η αρχική καταγραφή και στη συνέχεια από διαφορετικό συνεργείο θα γίνεται με τον ίδιο τρόπο η δεύτερη Απογραφή, που θα έχει ως κύριο στόχο τον εντοπισμό λαθών ή παραλείψεων μετά από σύγκριση των απογραφικών δελτίων της πρώτης Απογραφής με αυτά της δεύτερης Απογραφής.

Έτσι διασφαλίζουμε σε μεγάλο βαθμό ότι τα στοιχεία που θα προκύψουν από την Απογραφή να είναι σωστά και αξιόπιστα.

Όπου για λόγους αδυναμίας κάλυψης πρόσθετου κόστους ή έλλειψης των αναγκαίων χρονικών περιθωρίων, δεν είναι δυνατή η διεξαγωγή δεύτερης Απογραφής με τη συμπλήρωση νέων απογραφικών δελτίων, είναι δυνατόν από μικρότερα συνεργεία (τουλάχιστον διμελή), να γίνει επαλήθευση της πρώτης Απογραφής.

Στην περίπτωση αυτή η δεύτερη Απογραφή θα μπορεί να στηριχθεί σε φωτοαντίγραφα των απογραφικών δελτίων των πρώτων συνεργείων, στα οποία θα καταχωρηθούν οι τυχόν εντοπιζόμενες διαφορές – διορθώσεις – συμπληρώσεις και όπου είναι αναγκαίο θα συνταχθούν νέα απογραφικά δελτία.

Στην απόφαση του Δήμαρχου πρέπει να καθορίζεται ο χρόνος έναρξης και λήξης της Απογραφής, ενώ θα πρέπει να γίνεται ρητή αναφορά στο χρόνο έναρξης και λήξης της κάθε φάσης.

Η έναρξη της Απογραφής πρέπει να είναι ενιαία για όλα τα συνεργεία.

Μεταξύ πρώτης και δεύτερης Απογραφής δεν πρέπει να μεσολαβεί νεκρός χρόνος ή εφόσον αυτό δεν είναι δυνατό, αυτός να είναι ο ελάχιστος δυνατός.

Το χρονικό διάστημα που θα διαρκέσει η Απογραφή πρέπει να είναι το ελάχιστο απαραίτητο, το οποίο προσδιορίζεται από μια σειρά παράγοντες, όπως είναι το πλήθος των κτιρίων και η διασπορά τους, ο όγκος των προς Απογραφή στοιχείων, το διαθέσιμο προσωπικό, ο διαθέσιμος χρόνος κ.α.

Βέβαια οι πληροφορίες αυτές, καθώς και πολλές άλλες που θα βοηθήσουν στην επιτυχή υλοποίηση του όλου έργου, παρέχονται από τη μελέτη της υπάρχουσας κατάστασης που αναφέρεται πιο πάνω.

Καθορισμός μελών απογραφικών συνεργείων

Τα συνεργεία Απογραφής πρέπει να είναι τριμελή. Ο πρώτος γράφει και επικολλά τις ετικέτες, ο δεύτερος συμπληρώνει τα Απογραφικά Δελτία και ο τρίτος επιβλέπει και εντοπίζει τυχόν παραλείψεις.

Σε περίπτωση αδυναμίας συγκρότησης τριμελών συνεργείων, αυτά θα πρέπει να είναι τουλάχιστον διμελή.

Δεν νοείται συνεργείο Απογραφής από ένα άτομο.

Ο υπεύθυνος ή οι υπεύθυνοι της Απογραφής επιβλέπουν τις ομάδες ατόμων που θα αποτελούν το κάθε συνεργείο και καθορίζουν τους χώρους τους οποίους θα απογράψουν.

Προς αποφυγή παρανοήσεων καλό είναι να δοθεί στα συνεργεία Απογραφής το πρόγραμμα που περιγράφεται παρακάτω, πριν από την εκπαίδευσή τους, ώστε να έχουν το χρόνο να τα επισκεφθούν, να κάνουν αναγνώριση του χώρου και να έχουν μια διαμορφωμένη άποψη κατά την διάρκεια της εκπαίδευσης.

Στα άτομα που θα στελεχώνουν τα απογραφικά συνεργεία κρίνεται σκόπιμο να περιλαμβάνονται και οι υπάλληλοι εκείνων των υπηρεσιών που με τις εξειδικευμένες γνώσεις τους θα βοηθήσουν στην Απογραφή (π.χ. τεχνική υπηρεσία, συνεργείο αυτοκινήτων, υπηρεσία καθαριότητας, κλπ.).

Ενημέρωση και εκπαίδευση στελεχών

α. Ενημέρωση Επιτροπής Απογραφής

Η ενημέρωση της επιτροπής Απογραφής θα γίνει από τον υπεύθυνο της Απογραφής που αναφέρεται πιο πάνω και θα αφορά τόσο στον τρόπο εργασίας των συνεργείων όσο και στη μέθοδο της Απογραφής.

Θα ήταν σκόπιμο τα μέλη της επιτροπής (όλα ή μερικά), εφόσον το επιθυμούν, να μπορούν να παρευρεθούν και κατά την εκπαίδευση των απογραφέων.

β. Εκπαίδευση απογραφέων και υπεύθυνων κάθε χώρου

Η εκπαίδευση πρέπει να γίνει μερικές ημέρες πριν από την έναρξη της Απογραφής.

Στα απογραφικά συνεργεία θα πρέπει να δοθούν γραπτές οδηγίες, στις οποίες θα περιλαμβάνονται:

- Ο εννοιολογικός προσδιορισμός των στοιχείων της Απογραφής (βλέπε παράγραφο 2.1)
- Πρακτικές οδηγίες προς τα μέλη των απογραφικών συνεργείων (βλέπε παράγραφο 2.5)
- Τα απογραφικά έντυπα που θα χρησιμοποιηθούν με οδηγίες για την συμπλήρωσή τους (βλέπε υποδείγματα)

Πρακτική Εφαρμογή – Αναγνώριση χώρων

α. Πρακτική Εφαρμογή

Μετά την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης και πριν την έναρξη της Απογραφής, είναι χρήσιμο να γίνει πρακτική εξάσκηση, όπου τα συνεργεία θα απογράψουν ένα από τους χώρους ευθύνης τους.

Τόσο κατά τη διάρκεια αυτής της πρακτικής, όσο και μετά το πέρας, ο υπεύθυνος της Απογραφής και οι εκπαιδευτές θα υποδεικνύουν στην πράξη τυχόν λάθη ή παραλήψεις, αλλά και θα απαντούν σε τυχόν απορίες των απογραφέων.

β. Αναγνώριση χώρων Απογραφής

Η αναγνώριση των χώρων που θα απογράψουν τα συνεργεία είναι πρωταρχικής σημασίας, αφού θα γνωρίσουν και θα εξοικειωθούν με το χώρο τον οποίο θα καταγράψουν.

Αυτό πρέπει να γίνει πριν από την εκπαίδευση γιατί έτσι θα κατανοήσουν καλύτερα την μεθοδολογία της Απογραφής, αλλά και θα υπάρξει η δυνατότητα να διευκρινιστούν απορίες που προκύπτουν από την ιδιαιτερότητα του κάθε χώρου.

Εξοπλισμός Απογραφής – Έντυπα

α. Εξοπλισμός Απογραφής

Το κάθε απογραφικό συνεργείο πρέπει να έχει μαζί του ένα ντοσιέ, στο οποίο θα περιλαμβάνονται :

- Σαφώς προδιαγεγραμμένοι οι χώροι τους οποίους θα απογράψει, καθώς και το πρόγραμμα – χρονοδιάγραμμα που θα ακολουθήσει
- Σημείωμα στο οποίο θα αναφέρονται τα μέλη του συνεργείου με τα πλήρη στοιχεία και τα τηλέφωνα τους, καθώς και τα στοιχεία του υπεύθυνου του χώρου και του υπεύθυνου της Απογραφής
- Έντυπα της Απογραφής κατάλληλα για το χώρο που απογράφεται
- Γραφική ύλη (στυλό διορθωτικό κλπ)

β. Έντυπα Απογραφής

Απογραφικά Δελτία

Για τη Φυσική Απογραφή θα χρησιμοποιηθούν Απογραφικά Φύλλα (Δελτία Απογραφής Παγίου Εξοπλισμού), τα οποία θα είναι προαριθμημένα με Γενική Αρίθμηση, ούτως ώστε να είναι εύκολη η παρακολούθησή τους και να εξασφαλιστεί η συγκέντρωση από τα συνεργεία όλων των συμπληρωμένων απογραφικών δελτίων.

Τα «**Δελτία**» αυτά θα είναι διαφορετικά για κάθε κατηγορία παγίου και θα χρησιμοποιείται διαφορετικό «**Δελτίο**» για κάθε χώρο (βλέπε το συνημμένο υπόδειγμα).

Τα «**Απογραφικά Δελτία**» θα υπογράφονται κατά σελίδα από το οικείο Συνεργείο Απογραφής και θα θεωρούνται από την Επιτροπή Απογραφής.

Αυτοκόλλητες ετικέτες

Οι ετικέτες θα αναγράφουν το Δήμο, την ένδειξη ότι είναι πρώτη ή δεύτερη Απογραφή, σε περίπτωση που διενεργηθεί και δεύτερη Απογραφή, την ημερομηνία Απογραφής, το χώρο που βρίσκεται το πάγιο, τον αύξοντα αριθμό του απογραφικού δελτίου και τον αύξοντα αριθμό του απογραφόμενου παγίου στο δελτίο. Για διευκόλυνση των απογραφικών συνεργειών και της Απογραφής γενικότερα, οι ετικέτες προτείνεται να είναι διαφορετικού χρώματος για κάθε Απογραφή (πρώτη και δεύτερη).

1.4. Ενέργειες κατά την διάρκεια της Απογραφής

α. Εννοιολογική σημασία των περιουσιακών στοιχείων που θα απογραφούν

ΕΝΣΩΜΑΤΕΣ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ (ΠΑΓΙΑ)

. **Εγκαταστάσεις κτιρίων σε ακίνητα τρίτων.** Με τον όρο εγκαταστάσεις κτιρίων εννοούμε όλες τις εγκαταστάσεις (ηλεκτρολογικές, υδραυλικές, κλιματιστικές κλπ.), οι οποίες είναι ενσωματωμένες στα κτίρια και οι οποίες δεν είναι δυνατόν να αποκολληθούν χωρίς να υποστούν βλάβες.

Στα ακίνητα τρίτων (ενοικιαζόμενα) θα απογραφούν οι σημαντικής αξίας μετατροπές και βελτιώσεις που έχουν γίνει σε αυτά με δαπάνες του Δήμου. Στην κατηγορία αυτή, από τα κατά τόπους συνεργεία Απογραφής, θα πρέπει να καταγραφεί και η κάθε είδους κτιριακή ή τεχνική εγκατάσταση.

. **Μηχανήματα – Τεχνικές εγκαταστάσεις – Λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός.** Περιλαμβάνονται τα κάθε είδους μηχανήματα ή μηχανολογικές κατασκευές (μόνιμες και κινητές) και οι κάθε είδους εγκαταστάσεις και τεχνολογικές διευθετήσεις που γίνονται για τη λειτουργία των μηχανημάτων αυτών.

. **Εργαλεία.** Περιλαμβάνονται τα μηχανολογικά και άλλης φύσεως αντικείμενα, που χρησιμοποιούνται με το χέρι και έχουν παραγωγική ζωή μεγαλύτερη από ένα χρόνο.

. **Μεταφορικά μέσα.** Στην έννοια των μεταφορικών μέσων περιλαμβάνονται και τα μέσα εσωτερικής μεταφοράς (ανυψωτικά μηχανήματα κ.λ.π.)

. **Έπιπλα.** Απογράφονται τα κινητά έπιπλα, καθώς και εκείνα που είναι εγκατεστημένα, αλλά είναι δυνατό να αποχωριστούν εύκολα χωρίς βλάβη.

. **Σκεύη.** Απογράφονται τα διάφορα είδη εστίασεως που χρησιμοποιούνται για την εξυπηρέτηση αναγκών του Δήμου (π.χ. ψύκτες νερού, ψυγεία, ηλεκτρικοί φούρνοι ή σκεύη κουζίνας).

- . **Μηχανές γραφείου.** Απογράφονται οι κάθε είδους μηχανές γραφείων (π.χ. λογιστικές, αριθμομηχανές ή γραφομηχανές).
- . **Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές.** Απογράφονται τα κάθε είδους ηλεκτρονικά μηχανήματα και computers που εξυπηρετούν τις ανάγκες του Δήμου.
- . **Επιστημονικά όργανα.** Περιλαμβάνονται τα φορητά μέσα με τα οποία γίνονται αναλύσεις, μετρήσεις (βλ. Δημ. Ιατρεία).
- . **Εξοπλισμός τηλεπικοινωνιών.** Απογράφονται τα κάθε είδους φορητά ή εγκατεστημένα μέσα τηλεπικοινωνιών (π.χ. τηλεφωνικά κέντρα, τηλεφωνικές συσκευές ή τηλεφωνικές συσκευές τέλεξ και φαξ).
- . **Έργα τέχνης, κειμήλια και λοιπά είδη.** Απογράφονται τα έργα τέχνης και λοιπά είδη, όπως ζωγραφικοί πίνακες, ιστορικά έγγραφα ή άλλα αντικείμενα μεγάλης ιστορικής κ.λ.π. αξίας (κειμήλια), τα οποία σημειώνεται ότι δεν υπόκεινται σε απόσβεση.

β. Τρόπος διενέργειας της φυσικής Απογραφής

Η φυσική Απογραφή των παγίων στοιχείων του Δήμου και ειδικότερα, όσον αφορά τα μηχανήματα, τον εξοπλισμό, τα έπιπλα, τα λοιπά αποθέματα κ.λ.π., θα πρέπει να γίνεται ανά χώρο αποθήκευσης - εγκατάστασης και μάλιστα με σειριακό τρόπο ή αλλιώς με τη μέθοδο «σκούπα», σύμφωνα με την οποία κατά την Απογραφή ενός χώρου, ξεκινάμε με συγκεκριμένη φορά να απογράφουμε όλα τα πάγια που βρίσκουμε από την είσοδό μας στο χώρο και ακολουθώντας την φορά αυτή κυκλικά, προσπαθούμε να απογράψουμε στα αντίστοιχα ανά κατηγορία παγίου Απογραφικά Δελτία με τη σειρά όλα τα πάγια του χώρου μέχρι να φθάσουμε στο σημείο που ξεκινήσαμε. Αυτό προϋποθέτει ότι με ευθύνη του υπεύθυνου της Απογραφής και αφού έρθει σε επαφή με όλες τις υπηρεσίες του Δήμου, θα εντοπισθούν όλοι οι χώροι στους οποίους ευρίσκονται πάγια του Δήμου.

Όποιο περιουσιακό στοιχείο απομακρυνθεί – καταστραφεί ή μετακινηθεί σε άλλο απογραφόμενο χώρο μετά την πρώτη Απογραφή πρέπει να εντοπίζεται άμεσα από τους ως άνω υπευθύνους και με υπηρεσιακό σημείωμα να ενημερώνονται άμεσα οι υπεύθυνοι της Απογραφής, ώστε αφενός να διευκολυνθεί η διαδικασία της συμφωνίας, αλλά και αφετέρου να διασφαλιστεί ότι η διενεργούμενη Απογραφή θα αντιπροσωπεύει την πραγματικότητα.

Τέλος πρέπει να σημειώσουμε ότι οποιεσδήποτε διαφορές στην Απογραφή Έναρξης (ποσότητας ή αξίας), που θα προκύψουν από μεταγενέστερο έλεγχο της Απογραφής

μπορούν να καταχωρηθούν στους αντίστοιχους λογαριασμούς, αφού εγκριθούν από το Δημοτικό Συμβούλιο. Αυτό θα μπορεί να γίνει για τις διαφορές που θα προκύψουν από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των επόμενων τριών (3) χρήσεων.

γ. Απογραφή ακινήτων

Ο υπεύθυνος Απογραφής σε συνεργασία με τη νομική Υπηρεσία και με την αρμόδια υπηρεσία που διαχειρίζεται την ακίνητη περιουσία, πρέπει να προβεί σε αναλυτική περιγραφή των προαναφερόμενων ακινήτων (τοποθεσία, είδος ακινήτου, εμβαδόν οικοπέδου, εμβαδόν κτιρίων συνολικά και ανά όροφο, συμβόλαιο κτίσης – μεταγραφή, κατάσταση ακινήτου, κλπ.), καθώς επίσης και των τυχόν υφιστάμενων βαρών. Θα πρέπει επίσης να εντοπιστούν όλα τα διεκδικούμενα από τρίτους ακίνητα και όλα όσα διεκδικεί ο Δήμος από τρίτους.

Θα πρέπει επίσης να εντοπιστούν οι σημαντικής αξίας εγκαταστάσεις κτιρίων σε ακίνητα τρίτων, δηλ. όλες οι εγκαταστάσεις (ηλεκτρολογικές, υδραυλικές, κλιματιστικές, κλπ.), οι οποίες είναι ενσωματωμένες στα κτίρια και οι οποίες δεν είναι δυνατόν να αποκολληθούν χωρίς να υποστούν βλάβες.

Για τον προσδιορισμό της αξίας του, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι κανόνες εκτιμώσεως (αντικειμενικού ή μη προσδιορισμού), που εφαρμόζονται από την αρμόδια ΔΟΥ, στην οποία θα πρέπει και να αποταθεί ο Δήμος. Αν το ακίνητο βρίσκεται σε περιοχή που ισχύει το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού, η εκτιμώμενη αξία μπορεί να δοθεί και από συμβολαιογραφικό γραφείο.

δ. Απογραφή έργων κοινωφελών ή κοινόχρηστων

Πέρα των όσων αναφέρονται σχετικά με τα έργα, στον «Οδηγό για τη διενέργεια της Απογραφής Έναρξης» θα πρέπει να επισημανθεί η σκοπιμότητα του εντοπισμού των τεχνικών έργων, που αφορούν πάγια και ο διαχωρισμός τους από τα έργα που αφορούν σε επισκευές και συντηρήσεις τα οποία δεν πρέπει να απογραφούν.

Για το σκοπό αυτό, θα πρέπει ο υπεύθυνος της Απογραφής σε συνεργασία με ένα από τα μέλη της ομάδας, που τον υποστηρίζει και κατέχει τις απαραίτητες λογιστικές γνώσεις να ζητήσει από την τεχνική υπηρεσία κατάσταση όλων των έργων που έγιναν τα τελευταία χρόνια. Συγκεκριμένα στην κατάσταση αυτή θα συμπεριληφθούν τα κοινόχρηστα έργα της τελευταίας 12ετίας, καθώς επίσης και τα λοιπά έργα (π.χ. δίκτυο, ύδρευσης – αποχέτευσης), που έχουν υπολειπόμενη ωφέλιμη ζωή με βάση τους ισχύοντες συντελεστές απόσβεσης ανά κατηγορία παγίου. Στη συνέχεια από τα στοιχεία των σχετικών φακέλων θα εντοπιστούν όσα έργα αφορούν πάγια περιουσιακά

στοιχεία και για τα οποία θα συμπληρωθούν απογραφικά δελτία. Αυτά θα πρέπει να υπογράφονται για την ορθότητά τους, τόσο από τα μέλη της απογραφικής ομάδας όσο και από τους υπαλλήλους της τεχνικής υπηρεσίας που θα συμμετέχουν στη συλλογή των στοιχείων.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στον εντοπισμό και την καταχώρηση στα απογραφικά δελτία των επιχορηγήσεων που έχουν ληφθεί για τα αντίστοιχα πάγια, όπως αυτές προκύπτουν από τους σχετικούς φακέλους. Μετά τη συμπλήρωση των Απογραφικών Δελτίων, που αναφέρουμε πιο πάνω, θα πρέπει επιδιωχθεί η φυσική εξακρίβωση – επαλήθευση των έργων που απογράφηκαν. Εδώ είναι σκόπιμο να συμμετέχει υπάλληλος της τεχνικής υπηρεσίας που θα γνωρίζει καλά τα φυσικά έργα και εφόσον είναι δυνατόν να είναι διαφορετικός υπάλληλος από τον πρώτο. Όσον αφορά τη φυσική επαλήθευση των τμημάτων εκείνων των έργων που είναι υπόγειες κατασκευές ή κατασκευές στις οποίες δεν είναι δυνατή η πρόσβαση είναι ευνόητο ότι αυτή δεν θα γίνει. Για τα υπόλοιπα έργα αφού ληφθεί υπόψη ο αριθμός τους, η διασπορά τους, ο διαθέσιμος χρόνος, κλπ., θα πρέπει να εξετασθεί η δυνατότητα της πλήρους επαλήθευσης και εφόσον αυτό δεν είναι δυνατόν, να επαληθευτεί όσο μεγαλύτερο δείγμα είναι δυνατόν ξεκινώντας από τα έργα με το μεγαλύτερο κόστος και προκύπτουσα τρέχουσα αξία.

ε. Πρακτικές Οδηγίες προς τα Μέλη των Απογραφικών Συνεργείων

Για τη Φυσική Απογραφή θα χρησιμοποιηθούν Προαριθμημένα (μια σειρά συνεχούς αρίθμησης) Απογραφικά Φύλλα (Δελτία Απογραφής Παγίου Εξοπλισμού). Τα δελτία αυτά θα είναι διαφορετικά (Τίτλος, γραμμογράφηση κλπ.) για κάθε κατηγορία παγίου και θα χρησιμοποιείται διαφορετικό «Δελτίο» για κάθε χώρο.

Θα υπάρχουν αυτοκόλλητες ετικέτες, οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν για την Απογραφή.

Τα συνεργεία θα είναι τριμελή, όπως αναφέρουμε και πιο πάνω και μόνο όταν αυτό δεν είναι δυνατό θα είναι τουλάχιστον διμελή, εξ αυτών ο ένας θα γράφει τις ετικέτες και θα συμπληρώνει τα Φύλλα Απογραφής και ο δεύτερος θα απογράφει.

Τα στοιχεία που πρέπει να αναγράφονται στα προαριθμημένα απογραφικά Φύλλα (Δελτία) είναι:

1. Πλήρης περιγραφή παγίου
2. Ποσότητα
3. Συγκεκριμένος χώρος που ευρίσκεται

4. Φυσική κατάσταση του παγίου (Μέτρια - Καλή- Άριστη-Άχρηστο)
5. Χρόνος κτήσης (έστω και κατά προσέγγιση όταν δεν είναι γνωστός ο ακριβής χρόνος κτήσης).
6. Αξία κτήσης (μόνο εφόσον είναι γνωστή επακριβώς από προηγούμενη έρευνα)

Τα στοιχεία που πρέπει να αναγράφονται στην αυτοκόλλητη ετικέτα είναι:

1. Ο αύξων αριθμός του απογραφικού Δελτίου
2. Ο αύξων αριθμός του απογραφόμενου στο Δελτίο παγίου
3. Η ημερομηνία της Απογραφής
4. Ο χώρος που βρίσκεται το πάγιο

Οι αυτοκόλλητες ετικέτες, αφού καταγραφούν τα πλήρη στοιχεία των απογραφόμενων παγίων στα φύλλα Απογραφής αμέσως μετά την καταμέτρησή τους, θα επικολλούνται επί των παγίων.

Η αρίθμηση που θα χρησιμοποιηθεί τόσο στα Απογραφικά Δελτία όσο και στις αυτοκόλλητες ετικέτες θα είναι η ίδια.

Δειγματοληπτικός έλεγχος σχετικά με την Φυσική Απογραφή θα γίνεται και από πρόσωπα τα οποία δεν είναι μέλη των συνεργείων, αλλά ορίστηκαν μετά από συνεργασία του υπεύθυνου με την Επιτροπή Απογραφής.

1.5. Ενέργειες μετά την ολοκλήρωση της φυσικής Απογραφής

Μετά την ολοκλήρωση της Απογραφής και τον έλεγχο των απογραφικών δελτίων γίνεται η αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων.

Η αποτίμηση αυτή γίνεται βάσει παραστατικών (δικαιολογητικών αγοράς) και μόνον.

Όπου δεν είναι δυνατή η ανεύρεση των παραστατικών πρέπει να καταβάλλεται προσπάθεια επικοινωνίας με τους προμηθευτές από τους οποίους θα πληροφορηθούμε για τις αξίες των παγίων.

Αν και αυτό δεν είναι δυνατόν ο προσδιορισμός της αξίας θα γίνει στηριζόμενος σε αξίες ομοειδών παγίων.

Για τον προσδιορισμό της αξίας των ακινήτων στηριζόμαστε στο σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού ή αν δεν υπάρχει τέτοιο στα στοιχεία της αρμόδιας ΔΟΥ (βλέπε παράγραφο 2.3)

Για κάθε ακίνητο θα χρησιμοποιηθεί ξεχωριστό φύλο προσδιορισμού αξίας ακινήτου. Τα έντυπα μπορείτε να τα προμηθευτείτε από τις ΔΟΥ.

Για τον προσδιορισμό της αξίας των έργων τέχνης, όπως αυτά αναλύονται στην «εννοιολογική σημασία των περιουσιακών στοιχείων της Απογραφής» (παραγ. 2.1), όπου δεν είναι γνωστή η αξία κτήσεως, είναι δυνατόν να αναζητηθεί η εμπορική τους αξία ή μέσω ειδικών εκτιμήσεων ή ανατρέχοντας σε τυχόν υφιστάμενα συμβόλαια ασφάλισης.

Απαιτήσεις – Υποχρεώσεις

Πέραν των όσων αναφέρονται σχετικά στον «Οδηγό για την διενέργεια της Απογραφής έναρξης» θα πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν και τα ακόλουθα:

Το αλγογραφικό σύστημα δεν βοηθά στη συστηματική παρακολούθηση των απαιτήσεων και υποχρεώσεων. Για τον λόγο αυτό ο ακριβής προσδιορισμός του πλήθους και του ύψους των οικονομικών αυτών μεγεθών θα είναι αρκετά δυσχερής κατά την Απογραφή έναρξης. Επειδή όμως ο βαθμός αξιοπιστίας του ισολογισμού έναρξης εξαρτάται απολύτως από τον βαθμό αξιοπιστίας των προσδιοριζόμενων κατά την Απογραφή έναρξης απαντήσεων και υποχρεώσεων. Συνεπώς θα ζητηθούν εγγράφως από τον επικεφαλής των οικονομικών υπηρεσιών:

- α. Όλες οι απαιτήσεις που έχουν καταστεί τελεσίδικα απαιτητές (βεβαιωμένες) και δεν έχουν εισπραχθεί μέχρι το τέλος της προηγούμενης χρήσης από αυτήν στην οποία αναφέρεται η Απογραφή έναρξης.(π.χ. αν η απογραφή έναρξης αφορά την 1/1/2003 τα εισπραχθέντα ποσά μέχρι την 31/12/2002 δεν θα απογραφούν).
- β. Όλες οι οριστικές υποχρεώσεις που δεν έχουν εξοφληθεί μέχρι το τέλος της προηγούμενης χρήσης, όπως διευκρινίζεται πιο πάνω και για τις απαιτήσεις.

Τα παραπάνω στοιχεία θα παραδοθούν εγγράφως στον υπεύθυνο Απογραφής με τη μορφή αναλυτικών πινάκων στους οποίους πέρα από τα στοιχεία της κάθε υποχρέωσης – απαίτησης θα πρέπει να αναφέρονται και τα αναλυτικά στοιχεία των πρωτογενών δικαιολογητικών στα οποία περιλαμβάνονται ο αριθμός βεβαίωσης, τα στοιχεία βεβαιωτικού καταλόγου, στοιχεία αποφάσεων επιχορήγησης, κλπ. για τα έσοδα, ο αριθμός τιμολογίου προμηθευτή, μισθοδοτικές καταστάσεις, κλπ. για τα έξοδα.

1.6. Υποδείγματα

- 1 Απογραφικό Δελτίο
- 2 Πίνακας Κατανομής Εργασιών στα Απογραφικά Συνεργεία
- 3 Ετικέτες
- 4 Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης Απογραφής

Για τα επιχορηγούμενα πάγια (κτίρια, έργα, κλπ.) θα προστεθεί ιδιαίτερη

ΔΗΜΟΣ

ΔΕΛΤΙΟ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ ΠΑΓΙΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ

II.1. ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ - ΛΟΙΠΟΣ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

II.1.A. ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ

ΧΩΡΟΣ		ΗΜΕΡΟΜΗΝ				A/A	II.1.A	
-------	--	----------	--	--	--	-----	--------	--

A/A	ΚΩΔ. ΛΟΓΙΣΤ. ΣΧΕΔΙΟΥ (*)	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ (1)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (2)	ΕΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓ (3)	ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ (4)	ΑΞΙΑ ΚΤΗΣΕΩΣ (*)	ΑΞΙΑ ΑΠΟΤΙΜΗΣΕΩΣ (*)

ΤΟ ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ

ΥΠΟΓΡΑΦΗ

Ο ΕΛΕΓΧΟΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ

ΕΝΤΥΠΟ II

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

- Οι στήλες (1) - (4) συμπληρώνονται από τον απογραφέα.
 - Στήλη (1): Όσο το δυνατόν πιο αναλυτική και λεπτομερής Απογραφή του απογραφόμενου είδους.
 - Στήλη (2): Εκτός από τον αριθμό γράφονται και η μονάδα μέτρησης.
 - Στήλη (3): Τα πραγματικά και όπου δεν υπάρχουν τα κατά προσέγγιση έτη λειτουργίας.
 - Στήλη (4): Η φυσική κατάσταση εύχρηστο - προς επισκευή - άχρηστο.
- (*) Οι κατά τόπους υπεύθυνοι, εφόσον έχουν ιστορικά στοιχεία ή πληροφορίες από την αγορά, επισυνάπτουν στο έντυπο αυτό σχετικό σημείωμα για την αξία κτήσης ή την τρέχουσα αξία, κατά περίπτωση.

Σε αντίθετη περίπτωση η συμπλήρωση των στηλών αυτών θα γίνει μετά από τη φυσική Απογραφή σε συνεργασία με τις αντίστοιχα υπεύθυνες υπηρεσίες (π.χ. Οικονομική διεύθυνση, Τεχνική διεύθυνση, κλπ.).

Πίνακας Κατανομής Εργασιών στα Απογραφικά Συνεργεία

A/A		ονοματεπώνυμο	ονοματεπώνυμο	ονοματεπώνυμο	ονοματεπώνυμο	ονοματεπώνυμο	ονοματεπώνυμο	ονοματεπώνυμο	ονοματεπώνυμο	ονοματεπώνυμο	ονοματεπώνυμο	ονοματεπώνυμο	ονοματεπώνυμο	ονοματεπώνυμο	ονοματεπώνυμο	ονοματεπώνυμο	ονοματεπώνυμο	ονοματεπώνυμο	ονοματεπώνυμο	
1	Κεντρικό Δημοτικό Κατάστημα (οδός....)																			
2	Δημοτολόγιο (οδός....)																			
3	Τεχνικές Υπηρεσίες ΕΠΑ (οδός....)																			
4	Υπηρεσία Καθαριότητας (οδός....)																			
5	Τεχνική Υπηρεσία 1 ^{ος} όροφος (οδός....)																			
6	Κτίριο Διαφόρων Εκδηλώσεων (οδός ...)																			
7	Διάφορες Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες (οδός ...)																			
8	Συνοικ. Συμβούλιο (οδός ...)																			
9	Συνοικ. Συμβούλιο (οδός ...)																			
10	Κτίριο Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών (οδός ...)																			
11	Δημοτικό Ιατρείο (οδός ...)																			
12	Γραφείο Κίνησης Αυτοκινήτου (οδός ...)																			
13	Δημοτικό Νεκροταφείο (οδός ...)																			
14	Παιδικός Σταθμός (οδός ...)																			
15	Βιβλιοθήκη (οδός ...)																			
16	Κληροδότημα (οδός ...)																			
17	Κέντρο Νεότητας (οδός ...)																			
18	Δημοτικό Θέατρο (οδός ...)																			
19	Δημοτικός Κινηματογράφος (οδός ...)																			
20	Υπηρεσία Πρασίνου (οδός ...)																			
21	Τεχνικά Έργα																			
22	Ακίνητα																			
23	Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής (οδός ...)																			
24	Λοιπά Περιουσιακά Στοιχεία																			

Ετικέτες

ΔΗΜΟΣ

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΕΝΑΡΞΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2003
ΠΡΩΤΗ ΑΠΟΓΡΑΦΗ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ
ΧΩΡΟΣ
Α/Α ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ
Α/Α ΠΑΓΙΟΥ ΣΤΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΔΗΜΟΣ

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΕΝΑΡΞΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2003
ΔΕΥΤΕΡΗ ΑΠΟΓΡΑΦΗ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ
ΧΩΡΟΣ
Α/Α ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ
Α/Α ΠΑΓΙΟΥ ΣΤΟ ΔΕΛΤΙΟ

Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης Απογραφής

A/A		1 ^η ημέρα	2 ^η ημέρα	3 ^η ημέρα	4 ^η ημέρα	5 ^η ημέρα	6 ^η ημέρα	7 ^η ημέρα	8 ^η ημέρα	9 ^η ημέρα	10 ^η ημέρα	11 ^η ημέρα	12 ^η ημέρα	13 ^η ημέρα	14 ^η ημέρα	15 ^η ημέρα
1	Κεντρικό Δημοτικό Κατάστημα (οδός....)															
2	Δημοτολόγιο (οδός....)															
3	Τεχνικές Υπηρεσίες ΕΠΑ (οδός....)															
4	Υπηρεσία Καθαριότητας (οδός....)															
5	Τεχνική Υπηρεσία 1 ^{ος} όροφος (οδός....)															
6	Κτίριο Διαφόρων Εκδηλώσεων (οδός ...)															
7	Διάφορες Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες (οδός ...)															
8	Συνοικ. Συμβούλιο (οδός ...)															
9	Συνοικ. Συμβούλιο (οδός ...)															
10	Κτίριο Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών (οδός ...)															
11	Δημοτικό Ιατρείο (οδός ...)															
12	Γραφείο Κίνησης Αυτοκινήτου (οδός ...)															
13	Δημοτικό Νεκροταφείο (οδός ...)															
14	Παιδικός Σταθμός (οδός ...)															
15	Βιβλιοθήκη (οδός ...)															
16	Κληροδότημα (οδός ...)															
17	Κέντρο Νεότητας (οδός ...)															
18	Δημοτικό Θέατρο (οδός ...)															
19	Δημοτικός Κινηματογράφος (οδός ...)															
20	Υπηρεσία Πρασίνου (οδός ...)															
21	Τεχνικά Έργα															
22	Ακίνητα															
23	Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής (οδός ...)															
24	Λοιπά Περιουσιακά Στοιχεία															

**ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ : ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ – ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ – ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ**

2.1. Απογραφή και Αποτίμηση των Ακινήτων

Οι προβληματισμοί που έχουν αναπτυχθεί μέχρι σήμερα αφορούν κυρίως τα εξής θέματα:

1. Εξακολουθούν να διατυπώνονται ερωτήματα, που έχουν σχέση με το ιδιοκτησιακό καθεστώς και ειδικότερα με θέματα που αφορούν εγκαταστάσεις και ακίνητα σε χώρους τρίτων ή του Δημοσίου. Αυτό που προκύπτει σαν ανάγκη είναι πως ο Δήμος πρέπει να απευθυνθεί στον νομικό του σύμβουλο για την διευκρίνιση θεμάτων ιδιοκτησίας.
2. Θέματα διατυπώνονται σχετικά με τους χώρους που διαμορφώνονται μετά από την εφαρμογή σχεδίου πόλεως με τις διατάξεις του Ν.1337/83. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να εξετάζεται ουσιαστικά εάν οι νεοδιαμορφωθέντες χώροι προορίζονται για κοινόχρηστη ή μη χρήση στα πλαίσια του Δήμου. Εφ' όσον προορίζονται για κοινόχρηστη χρήση θα καταγραφούν με αξία μνείας 0,10 ευρώ, διαφορετικά και εάν προορίζονται για ίδια χρήση του Δήμου θα καταγραφούν και θα αποτιμηθούν με το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού.
3. Ερωτήματα και προβληματισμοί έχουν διατυπωθεί σχετικά με την αποτίμηση των ακινήτων και των εγκαταστάσεων. Είναι ρητή η διατύπωση του ΠΔ 315/99 για την αποτίμηση με τη μέθοδο του αντικειμενικού προσδιορισμού. Εμφανίζεται η ανάγκη να απευθυνθεί ο Δήμος σε ειδικούς για την αποτίμηση με το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού (συμβολαιογράφοι κ.λ.π.) ή να προμηθευθεί μία εφαρμογή για τον υπολογισμό της αντικειμενικής αξίας, ώστε να μην παρουσιαστούν λάθη. Το ίδιο, βέβαια δεν ισχύει όταν πρόκειται για κατασκευές υπό διαμόρφωση (δεν έχουν ολοκληρωθεί), οπότε θα αποτιμηθούν με το πραγματικό κόστος το οποίο έχει πραγματοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία απογραφής.
4. Σχετικά με τα επιχορηγούμενα (για κατασκευή τους) ακίνητα και εγκαταστάσεις επιστούμε την προσοχή στην εμφάνιση των αναπόσβεστων επιχορηγήσεων. Η μη εμφάνισή τους θα επιδράσει στα οικονομικά αποτελέσματα των επομένων ετών. Ο υπολογισμός των επιχορηγήσεων θα πρέπει να γίνει συνυπολογίζοντας την αναπόσβεστη αξία των επιχορηγούμενων παγίων σε συνάρτηση με την αναπόσβεστη επιχορήγηση.

5. Σχετικά με τις δυσκολίες που εμφανίζονται σε ειδικές κατασκευές εγκαταστάσεων πρέπει να πούμε, πως στο βαθμό που δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για την καταμέτρηση των στοιχείων, θα πρέπει να συνδράμει η τεχνική υπηρεσία, η οποία με εναλλακτικούς τρόπους μπορεί να προσδιορίσει κατά προσέγγιση το κόστος κατασκευής των ειδικών αυτών κατασκευών.
6. Εξακολουθούν να διατυπώνονται θέματα σχετικά με την κατάταξη ακινήτων σε ιδιότητα ή σε κοινόχρηστα περιουσιακά στοιχεία. Πολλές φορές ταυτίζεται η έννοια του κοινόχρηστου αγαθού με το αγαθό εκτός συναλλαγής και χρειάζεται να διευκρινίσουμε πως αγαθά εκτός συναλλαγής, είναι μία έννοια ευρύτερη της έννοιας των κοινοχρήστων. Υπάρχουν δηλαδή ιδιότητα περιουσιακά στοιχεία τα οποία είναι εκτός συναλλαγής (όπως είναι κτίρια που χρησιμοποιούνται για την εξυπηρέτηση του κοινού).
7. Εξακολουθούν να διατυπώνονται ερωτήματα σχετικά με τα σχολεία, για τα οποία πρέπει να τονίσουμε την ανάγκη ολοκλήρωσης της διαδικασίας μεταβίβασης τους στους Ο.Τ.Α. Μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας μεταβίβασης, τα σχολεία θα εμφανιστούν με αξία μνείας (0,10 ευρώ), ανά σχολικό συγκρότημα.
8. Θέματα απασχολούν τους Δήμους σχετικά με την εμφάνιση περιουσιακών στοιχείων, τα οποία περιέρχονται στην αρμοδιότητά τους με βάση τον Ν.2880/2001, τα οποία θα καταγραφούν και θα αποτιμηθούν από τα ίδια τα νέα ΝΠ που δημιουργούνται στο Δήμο, όταν και εφ' όσον αυτά υπαχθούν στην τήρηση των διατάξεων του ΠΔ 315/99.

Ενέργειες για την καταγραφή και αποτίμηση των ακινήτων:

1. Ενεργοποίηση των προσώπων που μπορούν να συμβάλλουν στο έργο και ιδιαίτερα των στελεχών της Τεχνικής Υπηρεσίας.
2. Απαιτείται η συγκέντρωση στοιχείων για την καταγραφή των ακινήτων (υποθηκοφυλακείο, αρχεία ακινήτων κ.λ.π.) και την επίλυση θεμάτων ιδιοκτησίας, με τη συνδρομή νομικών, εάν αυτό απαιτηθεί.
3. Να επιλυθεί ο τρόπος με τον οποίο θα υπολογιστούν οι αντικειμενικές αξίες (συμβολαιογράφος, μηχανογραφική εφαρμογή κλπ.)
4. Θέλουμε να επιστήσουμε την προσοχή σε ορισμένες κατηγορίες, όπως τα σχολεία τα οποία θα πρέπει να εμφανιστούν στην απογραφή έναρξης με αξία μνείας (εφ' όσον δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία μεταγραφής) και με αντικειμενική αξία (εφ' όσον έχει ολοκληρωθεί).
5. Πρέπει να συγκεντρωθούν στοιχεία για τα επιχορηγούμενα ακίνητα, ώστε να υπολογιστούν οι αναπόσβεστες επιχορηγήσεις.

Παρακάτω αναφέρονται όλες οι ερωτήσεις που έχουν διατυπωθεί προς το ΥΠΕΣΔΔΑ και οι αντίστοιχες απαντήσεις που έχουν δοθεί σε θέματα απογραφής και αποτίμησης ακινήτων :

ΕΡ: Ο υπολογισμός (Κ9) αξίας κτισμάτων κτιρίων με αντικειμενικά κριτήρια, μας έφερε αντιμέτωπους με τη λογιστική αξία κτιρίων και ειδικά αυτών που περατώθηκαν τα (5) πέντε τελευταία χρόνια.. Ρωτάμε αν μπορεί η αξία αυτή των κτιρίων να υπολογιστεί με λογιστικές αξίες και όχι αντικειμενικές.

ΑΠ: Η αποτίμηση των ακινήτων προσδιορίζεται με το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού, για λόγους ενιαίας αντιμετώπισης και αποφυγής αυθαίρετων προσδιορισμών ενός σημαντικού στοιχείου του ενεργητικού του Δήμου. Το Π.Δ. 315/99 στην § 1.1.108 και ειδικότερα στη π.3^α αναφέρεται με σαφήνεια στον τέτοιο τρόπο προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων.

ΕΡ.: Με ποιους λογαριασμούς του Διπλογραφικού Λογιστικού Συστήματος αντιστοιχίζονται οι κάτωθι λογαριασμοί του Λογιστικού των Ο.Τ.Α. ;

Λογαριασμός 161.1. (Απαλλοτριώσεις ακινήτων).

Λογαριασμός 161.3. (Δαπάνες εφαρμογής σχεδίου πόλεως).

Λογαριασμός 161.4. (Δαπάνες για κατεδαφίσεις ακατάλληλων και επικίνδυνων κτισμάτων).

Λογαριασμός 161.5. (Δαπάνες για κατεδαφίσεις ρυμοτομούμενων κτισμάτων).

Λογαριασμός 161.6. (Δαπάνες για αποζημίωση θιγόμενων από τη ρυμοτομία).

ΑΠ: Οι δαπάνες που μας αναφέρετε στη περίπτωση 1 παρακολουθούνται στο κωδικό 15.10.00. Απαλλοτριώσεις οικοπέδων και εδαφικών εκτάσεων.

Όταν ολοκληρωθεί η επένδυση πραγματοποιείται η μεταφορά του κόστους :

- Στους υπολογισμούς του 10 (εδαφικές εκτάσεις), εφόσον ανήκει στην περιουσία του Δήμου.

- Στους υπολογισμούς του 17, εφόσον ανήκει στην κοινόχρηστη περιουσία του Δήμου.

Οι δαπάνες που μας αναφέρετε στις περιπτώσεις 2, 3, 4, 5 απεικονίζονται στους αντίστοιχους κωδικούς του Διπλογραφικού Λογιστικού Συστήματος:

- Δαπάνες εφαρμογής σχεδίου πόλεως

- Δαπάνες κατεδαφίσεως αυθαιρέτων ή επικίνδυνων κτιρίων

Σε περίπτωση κατεδαφίσεως κτιρίου, το οποίο δεν έχει αποσβεσθεί ολοκληρωτικά, η αναπόσβεστη αξία του μεταφέρεται στη χρέωση του λογαριασμού 16.19 «λοιπά έξοδα πολυετούς αποσβέσεως» και αποσβένεται είτε εφάπαξ είτε σε μία πενταετία.

Τα έξοδα κατεδαφίσεως παλαιού κτιρίου καταχωρούνται στο λογαριασμό 11.03 «υποκείμενες σε απόσβεση διαμορφώσεως γηπέδων», εκτός αν επακολουθεί ανέγερση νέου κτιρίου, οπότε τα έξοδα αυτά προσαυξάνουν το κόστος ανεγέρσεώς του.

Οι αποζημιώσεις που τυχόν καταβάλλονται σε μισθωτές του υπό κατεδάφιση παλαιού κτιρίου προσαυξάνουν το κόστος ανεγέρσεως του νέου.

15.20.20.02 Δαπάνες κατεδαφίσεως ρυμοτομημένων κτιρίων

Σε περίπτωση κατεδαφίσεως κτιρίου, το οποίο δεν έχει αποσβεσθεί ολοκληρωτικά, η αναπόσβεστη αξία του μεταφέρεται στην χρέωση του λογαριασμού 16.19 «λοιπά έξοδα πολυετούς αποσβέσεως» και αποσβένεται είτε εφάπαξ είτε σε μία πενταετία.

Τα έξοδα κατεδαφίσεως παλαιού κτιρίου καταχωρούνται στο λογαριασμό 11.03 «υποκείμενες σε απόσβεση διαμορφώσεως γηπέδων», εκτός αν επακολουθεί ανέγερση νέου κτιρίου, οπότε τα έξοδα αυτά προσαυξάνουν το κόστος ανεγέρσεώς του.

Οι αποζημιώσεις που τυχόν καταβάλλονται σε μισθωτές του υπό κατεδάφιση παλαιού κτιρίου προσαυξάνουν το κόστος ανεγέρσεως του νέου.

15.20.20.03 Δαπάνες σε θιγομένους από τη ρυμοτομία

Οι ανωτέρω δαπάνες λόγω της φύσεως τους είναι πολυετούς αποσβέσεως και πρέπει να μεταφερθούν στους οικείους υπολογαριασμούς του 16.

ΕΡ: Στις νεοεντασσόμενες περιοχές του σχεδίου πόλης με τις διαδικασίες του Ν. 1337/83 και λόγω της προβλεπόμενης εισφοράς σε γη, προκύπτουν οικόπεδα προς διάθεση-τακτοποίηση για αυτούς που λόγω εφαρμογής του σχεδίου ρυμοτομούνται για τη δημιουργία κοινοχρήστων και κοινωφελών χώρων σε άλλες περιοχές. Αυτά τα οικόπεδα τα οποία προσωρινά τα διαχειρίζεται ο Δήμος μας, καταγράφονται στην περιουσία του; Με ποιο τρόπο τα παρακολουθεί λογιστικά ο Δήμος;

ΑΠ: Θα τα καταχωρήσετε και θα τα παρακολουθήσετε στους λογαριασμούς τάξεως.

ΕΡ.: Στα γυμναστήρια, το κτίριο των αποδυτηρίων απογράφεται χωριστά από τις υπόλοιπες τεχνικές εγκαταστάσεις ως κτίριο;

ΑΠ: Τα ανωτέρω αποτελούν ιδιόκτητη κοινωφελή ακίνητη περιουσία του Δήμου και απογράφονται σαν κτιριακές αθλητικές εγκαταστάσεις και η αξία τους θα προσδιορισθεί με τη μέθοδο του αντικειμενικού προσδιορισμού.

ΕΡ.: Πώς εμφανίζονται στον ισολογισμό έναρξης, έργα των οποίων φορέας εκτέλεσης είναι ο Δήμος, πλην όμως την Οικονομική διαχείριση ασκεί η περιφέρεια. (Οι λογαριασμοί των έργων μαζί με τα τιμολόγια και λοιπά δικαιολογητικά στέλνονται στην Περιφέρεια και κόβονται στο όνομα αυτής για πληρωμή). Ο Δήμος δεν έχει εισπράξει ούτε πληρώσει για έργα τίποτα.

ΑΠ: Εφόσον τα παραστατικά εκδίδονται στο όνομα της Περιφέρειας, εσείς δεν θα διενεργήσετε εγγραφές κατά τη διάρκεια της κατασκευής των έργων.

Στην συνέχεια και εφόσον τα έργα περιέλθουν στην κυριότητα του Δήμου θα εμφανισθούν:

- Αν τα έργα αφορούν αγαθό κοινής χρήσεως (κοινόχρηστο), με την αξία κατασκευής τους (ως αξία κτήσης) και ταυτόχρονα θα εμφανισθεί ως πλήρως αποσβεσμένο (με μία δραχμή εναπομένουσα αξία).
- Αν τα έργα δεν αφορούν αγαθά κοινής χρήσεως (κοινόχρηστο), δηλαδή κάποιο άλλο π.χ. κτίριο, θα εμφανισθούν με την αντικειμενική αξία και ταυτόχρονα το ποσό της αξίας τους θα εμφανισθεί και στον λογαριασμό 43.XX (αναλόγως του φορέα της επιχορήγησης).

ΕΡ.: Παρακαλούμε να μας γνωρίσετε αν είμαστε υποχρεωμένοι να απογράψουμε τις συνδέσεις των ακινήτων με τους κεντρικούς αγωγούς ακαθάρτων, δεδομένου ότι αυτές δεν αποτελούν περιουσία του Δήμου, αλλά κατασκευάζονται από το Δήμο για λογαριασμό ΕΥΔΑΠ και συντηρούνται από αυτή, σύμφωνα με το Ν. 1068/80 και το Π.Δ. 6/86, τα δε τέλη τους καταβάλλονται από τους Δημότες.

ΑΠ.: Οι κεντρικοί αγωγοί των ακαθάρτων είναι περιουσιακό στοιχείο της ΕΥΔΑΠ, ενώ οι συνδέσεις με τον κεντρικό αγωγό από το σημείο της γραμμής της οριζόντιας ιδιοκτησίας μέχρι τον κεντρικό αγωγό αποτελούν ιδιοκτησία του Δήμου.

Εάν όμως ισχύει κάτι διαφορετικό ως προς το ιδιοκτησιακό καθεστώς και βάσει συμβάσεως με την ΕΥΔΑΠ, τα στοιχεία αυτά κατασκευάζονται μεν από το Δήμο και περιέχονται στην συνέχεια στην ΕΥΔΑΠ, τότε δεν θα τα απογράψετε.

ΕΡ.: Ακίνητα του Ελληνικού Δημοσίου τα οποία χρησιμοποιεί ο Δήμος θα καταγραφούν και θα αποτιμηθούν με 1 δραχμή ;

ΑΠ: Όχι δεν καταγράφονται ως περιουσιακά στοιχεία του Δήμου, αλλά πληροφοριακά μόνο σε λογαριασμούς τάξεως.

ΕΡ: Κτίρια τα οποία έχουν κατασκευασθεί από το Δήμο, αλλά βρίσκονται σε γη που ανήκει με πλήρη κυριότητα σε πολίτες, θα εκτιμηθούν με βάση τον αντικειμενικό προσδιορισμό ;

ΑΠ: Θα καταγραφούν και θα αποτιμηθούν με βάση τον αντικειμενικό προσδιορισμό και θα καταχωρηθούν στον λογαριασμό 11.07 (Κτίρια-Εγκαταστάσεις κτιρίων σε ακίνητα τρίτων).

ΕΡ: Δρόμοι ή ακίνητα τα οποία είναι γραμμένα στα βιβλία κτηματολογίων των πρώην κοινοτήτων και στη συνέχεια βρίσκονται σε ιδιοκτησιακό καθεστώς πλήρης κυριότητας ιδιωτών θα απογραφούν από τον Δήμο και πως;

ΑΠ: Αν ο Δήμος σας δεν τα διεκδικεί και αυτά όντως βρίσκονται σε ιδιοκτησιακό καθεστώς πλήρης κυριότητας ιδιωτών δεν θα απογραφούν. Σε αντίθετη περίπτωση θα απογραφούν και θα αποτιμηθούν.

ΕΡ: Ποιες είναι οι νομικές διατάξεις (Νόμοι, Προεδρικά Διατάγματα, Υπουργικές αποφάσεις) που διέπουν το ιδιοκτησιακό καθεστώς των νεκροταφείων;

ΑΠ: Σχετικά με τις νομικές διατάξεις που διέπουν το ιδιοκτησιακό καθεστώς των νεκροταφείων , μπορείτε να αναζητήσετε:

- Α.Ν. 445/68 (ΦΕΚ-130 Α') : «Περί Νεκροταφείων και ενταφιασμού Νεκρών»
- Π.Ε.Σ.& ΚΟΙΝ.ΥΠΗΡ.Α5/1210 ΤΗΣ 19.4/10.5.1978 (ΦΕΚ-424Β'): Περί όρων Ιδρύσεως Κοιμητηρίων
- Α.Ν. 582 της 28/28 Σεπτ. 1968 (Φ.Ε.Κ. Α 225) : Περί δημοτικών και κοινοτικών κοιμητηρίων.
- Αναφορές γίνονται και στον Ν.998/79 (Φ.Ε.Κ. 289 Α') : «Περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας».

ΕΡ: Τα παλαιά νεκροταφεία που δεν χρησιμοποιούνται και έχουν εκκενωθεί, καταχωρούνται και αποτιμώνται ως ιδιόκτητα περιουσιακά στοιχεία, και αν ναι σε ποιο λογαριασμό;

ΑΠ: Τα γήπεδα των παλαιών νεκροταφείων που δεν χρησιμοποιούνται ανήκουν στα πάγια στοιχεία του δήμου λογ.10.10 «Γήπεδα -Οικόπεδα εκτός εκμεταλλεύσεως», εφ' όσον ανήκουν στην ιδιοκτησία του Δήμου, και η αξία τους θα προσδιορισθεί με τη μέθοδο του αντικειμενικού προσδιορισμού.

ΕΡ: Ποιες είναι οι νομικές διατάξεις που διέπουν το ιδιοκτησιακό καθεστώς των βοσκοτόπων; Πως προκύπτει ποιοι βοσκότοποι είναι δημοτικοί και ποιοι όχι;

Εάν τα σχετικά στοιχεία από τα αρχεία των πρώην Κοινοτήτων είναι ελλιπή μπορούν να χρησιμοποιηθούν στοιχεία από αρχεία άλλων υπηρεσιών π.χ. έκταση δημοτικού βοσκότοπου-Δημοτικό διαμέρισμα από το ετήσιο δελτίο Απογραφής Γεωργίας της Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδας;

- ΑΠ: Οι νομικές διατάξεις που διέπουν το ιδιοκτησιακό καθεστώς των βοσκοτόπων είναι:
- Ν. 1734/87 (ΦΕΚ-189 Α') : «Βοσκότοποι και ρύθμιση ζητημάτων σχετικά με την κτηνοτροφική αποκατάσταση και με άλλες παραχωρήσεις καθώς θεμάτων που αφορούν δασικές εκτάσεις».
 - Ν. 1790/88 (Φ.Ε.Κ.134 Α') : «Οργάνωση και λειτουργία Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων και άλλες διατάξεις» . Με τον νόμο αυτό έχουμε τροποποιήσεις του Αγροτικού Κώδικα ως προς τους βοσκότοπους.
 - Ν.Δ. 216/73 (ΦΕΚ-271 Α') : Περί διαχειρίσεως και βελτιώσεως των βοσκοτόπων
 - Αναφορές γίνονται στο Β.Δ. 24-9/20-10-58 : «Περί κωδικοποίησεως εις ενιαίο κείμενο Νόμου των ισχυουσών διατάξεων περί των προσόδων των δήμων και κοινοτήτων».

ΕΡ: Στην περίπτωση που δεν έχει γίνει η διαδικασία μεταβίβασης της σχολικής περιουσίας σε κάποιο Δημοτικό Διαμέρισμα, οπότε εμφανίζεται ως περιουσιακό στοιχείο του Δήμου, το Δημοτικό Σχολείο με ενδεικτική αξία 1 δραχμής, αλλά στο οικοπέδο του (που δεν εμφανίζεται) έχουν κατασκευασθεί κτίρια, παιδική χαρά, μπάσκετ, ποιοι είναι οι λογαριασμοί που θα χρησιμοποιηθούν για την εμφάνιση των ανωτέρω περιουσιακών στοιχείων;

ΑΠ.: Σχετικά με τις εγκαταστάσεις που υπάρχουν στους χώρους των σχολείων πρέπει να διευκρινίσουμε εάν οι εγκαταστάσεις που αναφέρετε έχουν κατασκευαστεί από το Δήμο ή αποτελούν μέρη της σχολικής περιουσίας. Εάν συμβαίνει το δεύτερο τότε αυτά τα περιουσιακά στοιχεία θα εμφανιστούν μαζί με την συνολική μεταβίβαση της σχολικής περιουσίας. Εάν όμως τα περιουσιακά στοιχεία αυτά, είναι κατασκευές του Δήμου θα αποτιμηθούν και θα εμφανιστούν στην ακίνητη περιουσιακή κατάστασή του (λογαριασμοί 11 «κτίρια-εγκαταστάσεις κτιρίων-τεχνικά έργα»).

ΕΡ: Τα κτίρια των Αγροτικών Ιατρείων που έχουν κατασκευασθεί με δαπάνες των πρώην Κοινοτήτων ή είναι εγκαταστημένα σε κτίριά τους, θεωρούνται ιδιοκτησία του Δήμου ή όχι; Αν ναι τότε σε ποιους λογαριασμούς καταχωρούνται τα ιατρικά εργαλεία που υπάρχουν σε αυτά;

ΑΠ: Τα κτίρια των αγροτικών ιατρείων εάν ανήκουν ιδιοκτησιακά στο Δήμο θα καταγραφούν και θα αποτιμηθούν, όπως και τα λοιπά ιδιόκτητα ακίνητα του Δήμου σας. Η εκτίμηση εάν τα ακίνητα αυτά ανήκουν στο Δήμο σας ή όχι, ανήκει σε εσάς και θα πρέπει να τη διενεργήσετε με βάση τους τίτλους ιδιοκτησίας ή πιθανές σχέσεις ιδιοκτησίας με άλλους φορείς του Δημοσίου (Υπ. Υγείας κλπ.). Τα ιατρικά εργαλεία για να καταγραφούν και αποτιμηθούν θα πρέπει να ανήκουν σε δημοτικά ιατρεία.

ΕΡ: *Τα κτίρια των δεξαμενών ύδρευσης και άρδευσης σε ποιους λογαριασμούς καταχωρούνται και πως αποτιμώνται;*

ΑΠ: Θεωρούνται ιδιόκτητα περιουσιακά στοιχεία του Δήμου και εγγράφονται στους υπολογαριασμούς του 11 «κτίρια - εγκαταστάσεις κτιρίων - τεχνικά έργα» και αποτιμώνται με την μέθοδο αντικειμενικού προσδιορισμού.

ΕΡ: *Οι αντιπλημμυρικές κατασκευές, το δίκτυο όμβριων υδάτων, και οι τεχνικές εγκαταστάσεις βελτιώσεις βοσκοτόπων - συγκεκριμένα οι ποτίστρες – θεωρούνται τεχνικά έργα και καταχωρούνται στον λογαριασμό 11.02, πως αποτιμώνται; Τι γίνεται στην περίπτωση που δεν υπάρχουν στοιχεία, τεχνικά και οικονομικά για τις κατασκευές καθόλου ή τουλάχιστον πριν το έτος 1989 , είτε γιατί κατασκευάστηκαν πολύ παλιά, είτε γιατί κατασκευάστηκαν από τρίτο φορέα;*

ΑΠ: Αποτελούν ιδιόκτητα περιουσιακά στοιχεία του Δήμου και παρακολουθούνται στους υπολογαριασμούς του 11.02 «λοιπά τεχνικά έργα» και αποτιμώνται με το κόστος κατασκευής τους.

Εάν δεν διαθέτετε τα ανάλογα στοιχεία σχετικά με το κόστος κατασκευής τους πρέπει η τεχνική σας υπηρεσία ή η αντίστοιχη της Τ.Υ.Δ.Κ. να σας βοηθήσει να προσδιορίσετε κατά προσέγγιση την αξία κατασκευής , επί της οποίας θα υπολογίσετε τις αντίστοιχες αποσβέσεις.

ΕΡ: Τα νεκροταφεία απογράφονται ως ενιαίο περιουσιακό στοιχείο αποτελούμενο από το γήπεδο, το ναό και τα υπάρχοντα κτίρια (αποθήκες-οστεοφυλάκια) ή ξεχωριστά το καθένα από αυτά;

ΑΠ: Απογράφονται ξεχωριστά ως εξής:

- ο Κωδικός 10.00. την εδαφική έκταση
- ο Κωδικός 11.00. τις κτιριακές εγκαταστάσεις, οι οποίες μπορούν να περιλαμβάνουν τις αποθήκες και τα οστεοφυλάκια.

ΕΡ: Οι γεωτρήσεις-αντλιοστάσια- δεξαμενές απογράφονται ως ενιαίο περιουσιακό στοιχείο αποτελούμενο από γεωτρήσεις, αντλιοστάσια, δεξαμενές ή ξεχωριστά το καθένα από αυτά;

ΑΠ: Απογράφονται ως ένα ενιαίο περιουσιακό στοιχείο γιατί θεωρούνται τεχνικό έργο και απογράφονται στον λογαριασμό 11.00.

ΕΡ: Πώς θα αντιμετωπίσουμε τις αποτιμήσεις στην απογραφή έναρξης των παγίων (κτίρια, σχολεία, πεζοδρόμια, δρόμοι κ.λ.π), που κατασκευάσθηκαν τα προηγούμενα χρόνια από χορηγηθείσες επιχορηγήσεις του Δημοσίου (ΥΠΕΧΩΔΕ, ΥΠ. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ κ.λ.π.) δηλαδή τα αναπόσβεστα υπόλοιπα των παγίων θα αντιστοιχηθούν με υπόλοιπα στο λογαριασμό 41.10 (επιχορηγήσεις επενδύσεων) ή αποτελούν κεφάλαιο του Δήμου 40.10 (λογαριασμοί κεφαλαίου);

ΑΠ.: Σαφώς και θα πρέπει κατά την απογραφή να λάβετε υπόψη σας τις αναλογούσες επιχορηγήσεις στα πάγια περιουσιακά στοιχεία που θα απογράψετε με τον ακόλουθο τρόπο:

Εάν οι επιχορηγήσεις έχουν δοθεί για την κατασκευή ιδιόκτητου περιουσιακού στοιχείου του Δήμου (κτίριο, Δημαρχιακό μέγαρο κλπ.) και το περιουσιακό στοιχείο δεν έχει αποσβεστεί πλήρως (όπως για παράδειγμα έχουμε με τα ακίνητα τα οποία θα υπολογιστούν με αντικειμενικές αξίες), τότε θα υπολογίσετε τόσο ποσοστό επί της αντικειμενικής αξίας του παγίου στοιχείου, όσο είναι το ποσοστό χρηματοδότησης από φορέα του Δημοσίου για την κατασκευή του εν λόγω έργου και το ποσό αυτό θα το εμφανίσετε στη πίστωση του λογαριασμού 43 «επιχορηγήσεις επενδύσεων». Στην συνέχεια και για τα επόμενα χρόνια για τα οποία θα υπολογίσετε αποσβέσεις επί των ακινήτων θα ακολουθήσετε την διαδικασία, στο τέλος του έτους:

Αναλογούσες αποσβέσεις επί των επιχορηγήσεων	Χρέωση του 43 σε πίστωση του 81.01.05 «αναλογούσες στη χρήση αποσβέσεις παγίων στοιχείων»
--	---

ΕΡ.: Παρακαλούμε να μας γνωρίσετε με ποια μέθοδο μπορούν να καταγραφούν και να αποτιμηθούν ορισμένες κατηγορίες παγίων όπως δίκτυα ύδρευσης και άρδευσης, οδοί, διαμορφώσεις πάρκων και πλατειών, κλπ όταν δεν υπάρχουν αρχεία (Κτηματολόγια, απολογιστικά στοιχεία, φάκελοι έργων κλπ), έχοντας υπόψη ότι τα στοιχεία προέκυψαν από τις ενυπόγραφες Δηλώσεις των Προέδρων των Τοπικών Συμβουλίων για τα Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου και από τη φυσική απογραφή τους χωρίς να είναι γνωστά σε μας η χρονολογία και το έτος κατασκευής αυτών.

ΑΠ: Σχετικά με τα δίκτυα ύδρευσης και άρδευσης:

- Αποτελούν ιδιόκτητα περιουσιακά στοιχεία του Δήμου και παρακολουθούνται στους υπολογαριασμούς του 11.02 «λοιπά τεχνικά έργα».
- Εφ' όσον το δίκτυο ύδρευσης ή το δίκτυο άρδευσης αποτελούν ένα ενιαίο περιουσιακό στοιχείο στο Δήμο σας, μπορείτε να το καταγράψετε ως ενιαίο, εάν ο Δήμος περιλαμβάνει περισσότερα δημοτικά διαμερίσματα, μπορείτε εφ' όσον το επιθυμείτε να καταγράψετε ξεχωριστά το δίκτυο κάθε ξεχωριστού δημοτικού διαμερίσματος.
- Εφ' όσον το μηχανογραφικό σας σύστημα (υποσύστημα μητρώου παγίων) έχει τη δυνατότητα να παρακολουθεί σαν υποκατηγορίες του ενιαίου παγίου στοιχείου (που είναι το δίκτυο ύδρευσης) τις διάφορες ξεχωριστές εγκαταστάσεις που διαθέτει το δίκτυο (όπως κεντρικές δεξαμενές κλπ.), τότε μπορείτε να αναπτύξετε αναλυτικότερα το δίκτυο ύδρευσης ή άρδευσης.

Δεν είναι λάθος να έχετε το δίκτυο με ένα περιουσιακό στοιχείο και ένα ποσό.

Για να προσδιορίσετε την αξία κτήσης του δικτύου ύδρευσης ή άρδευσης θα πρέπει για τις εγκαταστάσεις που θα καταγράψετε να εξετάσετε τον συντελεστή απόσβεσης που αναφέρεται στο Π.Δ. 100/98 και αναλόγως να καταφύγετε σε τόσα χρόνια πίσω. Εάν δεν διαθέτετε τα ανάλογα στοιχεία πρέπει η τεχνικής σας υπηρεσία ή η αντίστοιχη της ΤΥΔΚ να σας βοηθήσει να προσδιορίσετε κατά προσέγγιση την αξία κατασκευής, επί της οποίας θα υπολογίσετε τις αντίστοιχες αποσβέσεις.

ΕΡ.: Θα πρέπει να καταγράψουμε στην ακίνητη περιουσία του Δήμου (βάσει του νόμου ΠΟΛΙΤΕΙΑ) το Εθνικό Στάδιο, τα γήπεδα που ανήκουν στα δημοτικά διαμερίσματα και το υπό κατασκευή Κλειστό Γυμναστήριο; Αν ναι πως θα προσδιορίσουμε την αντικειμενική αξία τους;

ΑΠ: Σχετικά με την καταγραφή και αποτίμηση των γυμναστηρίων και σταδίων με βάση τις διατάξεις του Ν.2880/2001 (νόμος «ΠΟΛΙΤΕΙΑ»), δεν θα απογράψετε κατά την

απογραφή έναρξης τίποτε γιατί οι σχετικές διαδικασίες θα γίνουν μέσα στο 2001, ενώ εσείς απογράφετε την περιουσία σας μέχρι 31/12/2000. Θα ακολουθήσει σχετική εγκύκλιος σχετικά με τον τρόπο εμφάνισης των αθλητικών εγκαταστάσεων που περιέρχονται στους Ο.Τ.Α. με τις διατάξεις του Ν.2880/2001.

ΕΡ.: Οι πάγιες εγκαταστάσεις ύδρευσης-άρδευσης(εγκαταστάσεις υδρομάστευσης, υδραγωγεία, γεωτρήσεις, αντλιοστάσια, δίκτυο ύδρευσης-άρδευσης), εγκαταστάσεις αποχέτευσης που απογράφονται;

ΑΠ: Θεωρούνται ιδιόκτητα περιουσιακά στοιχεία του Δήμου και εγγράφονται στους υπολογαριασμούς του 11 «κτίρια- εγκαταστάσεις κτιρίων- τεχνικά έργα».

ΕΡ.: Πάγιες εγκαταστάσεις που έχουν κατασκευασθεί από τρίτους φορείς και χρησιμοποιούνται από τους Δημότες (π.χ. εγκαταστάσεις βελτίωσης βοσκοτόπων) καταχωρούνται ή όχι και αν ναι πως αποτιμώνται;

ΑΠ: Μετά την τηλεφωνική μας επικοινωνία πρέπει να σας αναφέρουμε πως διευκρινίζεται πως οι βοσκότοποι δεν είναι κοινής χρήσεως, αλλά ιδιόκτητη περιουσία του Δήμου. Γενικότερα οι βοσκότοποι διακρίνονται σε δημοτικούς και δημοσίους. Οι εγκαταστάσεις που αναφέρετε πως έχουν κατασκευαστεί με δαπάνες των Δημοτών θα πρέπει να καταγραφούν και αποτιμηθούν μόνο εφ' όσον είναι κάποιας αξίας υποκειμένης σε αποσβέσεις (μεγαλύτερη από 200.000 δρχ.), να υπολογιστούν αποσβέσεις και να εμφανιστούν στον λογαριασμό 43 «επιχορηγήσεις», η αναπόσβεστη αξία ως ποσό προς συμψηφισμό επιχορήγησης και απόσβεσης. Στην προκειμένη περίπτωση εξομοιώνεται η συμβολή των δημοτών στην κατασκευή των περιουσιακών στοιχείων ως επιχορήγηση τρίτων προς το Δήμο και να ακολουθείται η διαδικασία που αναφέρεται στην § 2.2.404 του ΠΔ 315/99.

ΕΡ: Τα μηχανήματα, ο μηχανολογικός εξοπλισμός, οι τεχνικές εγκαταστάσεις, που υπάρχουν σε κτιριακές εγκαταστάσεις κοινής χρήσεως με ποιο τρόπο αποτιμώνται και σε ποιους λογαριασμούς καταχωρούνται;

ΑΠ: Μετά από τηλεφωνική επικοινωνία μαζί σας διευκρινίστηκε πως οι εγκαταστάσεις και τα μηχανήματα που αναφέρετε είναι ιδιόκτητες εγκαταστάσεις (εγκαταστάσεις ύδρευσης-άρδευσης)σε κοινόχρηστους χώρους. Στην περίπτωση αυτή οι εν λόγω εγκαταστάσεις θα αναφερθούν ως ιδιόκτητα περιουσιακά στοιχεία στους υπολογαριασμούς του 11 «κτίρια-εγκαταστάσεις κτιρίων-τεχνικά έργα».

ΕΡ.: Οι κοινόχρηστες εδαφικές εκτάσεις επί των οποίων έχουν κατασκευασθεί κτίρια ή τεχνικά έργα, μπορούν να θεωρηθούν ως ιδιόκτητες σύμφωνα με τις διατάξεις περί χρησικτησίας ή όχι; Εάν δεν συμβαίνει αυτό πως καταχωρούνται και αποτιμώνται ;

ΑΠ: Επί κοινοχρήστων χώρων δεν μπορούν να κατασκευαστούν κτίρια παρά μόνο ειδικές κατασκευές που εξυπηρετούν την λειτουργία του χώρου ως κοινοχρήστου. Μετά από τηλεφωνική μας επικοινωνία διευκρινίστηκε πως αναφέρεστε σε κατασκευές-έργα ύδρευσης και άρδευσης. Τα εν λόγω τεχνικά έργα δεν είναι κοινής χρήσεως, θα εμφανιστούν στον λογαριασμό 11.02 «λοιπά τεχνικά έργα» και θα αποτιμηθούν με βάση το ιστορικό κόστος κατασκευής τους χωρίς να συνυπολογιστεί η αξία της γης επί της οποίας ευρίσκονται και λειτουργούν τα εν λόγω έργα.

ΕΡ: Για εδαφικές εκτάσεις που δεν υπάρχουν τίτλοι ιδιοκτησίας, ούτε είναι καταγεγραμμένες σε Κτηματολόγια των πρώην Κοινοτήτων, αλλά υπάρχουν μόνο προφορικές μαρτυρίες των πρώην Προέδρων .Σε αυτή την περίπτωση πρέπει να καταχωρηθούν;

ΑΠ: Σχετικά με το εύρος της καταγραφής των ακινήτων περιουσιακών στοιχείων για τα οποία δεν υπάρχουν τίτλοι ιδιοκτησίας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Ακίνητα ιδιοκτησίας του Δήμου για τα οποία δεν υπάρχουν τίτλοι , χωρίς να υπάρχει θέμα αμφισβήτησης. Θεωρείται σκόπιμο να καταγραφούν και παράλληλα να ξεκινήσει διαδικασία κτηματογράφησής τους σύμφωνα με το άρθρο 245 του Δ.Κ.Κ. και του Π.Δ. 258/85. Η διαδικασία κτηματογράφησης είναι χρονοβόρα και χρειάζεται κυρίως για την τακτοποίηση των περιουσιακών στοιχείων χωρίς να συνδέεται η ολοκλήρωσή της με την διαδικασία καταγραφής των ακινήτων.

Ακίνητα που εμπίπτουν στις περιπτώσεις χρησικτησίας. Εδώ πρέπει να διακρίνουμε δύο περιπτώσεις:

α) χρησικτησία σε ιδιωτικά ακίνητα, όπου, εφ' όσον υφίστανται οι νόμιμες προϋποθέσεις (νομή διαννία κυρίου και παρέλευση 20ετίας), ο Δήμος θεωρείται ιδιοκτήτης του ακινήτου.

β) χρησικτησία σε βάρος ακινήτων του Δημοσίου, όπου δεν νοείται ιδιοκτησία του Δήμου, γιατί οι περί ακινήτων εμπράγματα αξιώσεις του Δημοσίου είναι απαράγραπτοι. Έτσι δεν μπορούμε να θεωρήσουμε ένα ακίνητο του Δημοσίου το οποίο χρησιμοποιεί ο Δήμος, ανεξαρτήτως χρόνου χρήσης, ότι περιέρχεται βάσει χρησικτησίας στον Δήμο.

ΕΡ: Για την αποτίμηση των εδαφικών εκτάσεων εκτός από του χρόνου κτήσης και των τίτλων ιδιοκτησίας, είναι απαραίτητος όρος και η ύπαρξη τοπογραφικών σχεδιαγραμμάτων ή αρκεί η αναφορά του εμβαδού τους σε συμβολαιογραφικά έγγραφα ή υπάρχει άλλος τρόπος εμφάνισης του εμβαδού τους σε περίπτωση αδυναμίας σύνταξης τοπογραφικών σχεδιαγραμμάτων λόγω έλλειψης τεχνικής υπηρεσίας;

ΑΠ: Για τον υπολογισμό της αντικειμενικής αξίας απαιτούνται κάποια στοιχεία τα οποία πιθανόν να υπάρχουν στα συμβόλαια έγγραφα απόκτησης. Τα συμβόλαια αυτά αρκούν και δεν απαιτείται τοπογραφικό σχεδιάγραμμα εφ' όσον από τα έγγραφα προκύπτουν τα αναγκαία στοιχεία για τον υπολογισμό της αντικειμενικής αξίας

ΕΡ: Σε περίπτωση μη ολοκλήρωσης της διαδικασίας μεταβίβασης της σχολικής περιουσίας προς τον Δήμο πως καταχωρούνται και αποτιμώνται αυτά;

ΑΠ: Σχετικά με την απογραφή των σχολείων:

Ως ακίνητη σχολική περιουσία θεωρούμε το κτίριο ή τα κτίρια που στεγάζεται το σχολείο με το οικόπεδό του, καθώς επίσης και κάθε άλλο ακίνητο (αστικό, αγροτεμάχιο κ.λ.π.), που έχει αποκτηθεί με οποιοδήποτε νόμιμο τρόπο και ανήκει στο σχολείο. Η σχολική ακίνητη περιουσία όλων των βαθμίδων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μεταβιβάζεται στους ΟΤΑ, στην περιφέρεια των οποίων βρίσκεται το ακίνητο. Οι σχετικές διατάξεις που ορίζουν την μεταβίβαση είναι το άρθρο 5 § 1 του Ν.1894/90, το οποίο αντικαταστάθηκε με το άρθρο 31 του Ν.2009/92 καθώς και η Κ.Υ.Α. με αριθμό ΣΤ/13/93 (Φ.Ε.Κ. 40 Β'/26.1.94).

Βάσει των ανωτέρω διατάξεων εκδίδεται διαπιστωτική απόφαση της περιφέρειας, η οποία υποβάλλεται στο αρμόδιο υποθηκοφυλακείο, το οποίο μεταγράφει ατελώς το σχολείο ως δημοτικό ακίνητο. Η απόφαση αποτελεί μέρος της διαδικασίας, για την ολοκλήρωση των διατάξεων των σχετικών νόμων. Ο νόμος ορίζει, με την δημοσίευσή του, ότι τα σχολεία περιέρχονται στην δημοτική περιουσία και καθορίζει τη διαδικασία για να γίνει αυτό. Έτσι η καταγραφή της ακίνητης σχολικής περιουσίας ως δημοτικής περιουσίας, θα γίνει άμεσα και με την ολοκλήρωση της προβλεπόμενης διαδικασίας θα εμφανιστεί ολοκληρωμένα και με την αξία κτήσης (αντικειμενική αξία).

Καταγράφουμε, λοιπόν, τα σχολεία στην περιουσία του Δήμου με 1 δραχμή (αξία μινείας), εφ' όσον δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία μεταγραφής τους στο αρμόδιο υποθηκοφυλακείο.

Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας που προβλέπεται, συγκεντρώνουμε και τα απαραίτητα στοιχεία για τον προσδιορισμό της αντικειμενικής αξίας (τοπογραφικά κλπ.)

και προχωρούμε στην αποτίμηση της σχολικής περιουσίας. Επιπλέον θα πρέπει να καταγραφεί και η λοιπή ιδιοκτησία του σχολείου που πιθανόν να υπάρχει (αγροτεμάχια κλπ).

ΕΡ: Σε περίπτωση ύπαρξης βαρών επί εδαφικών εκτάσεων υπάρχει ιδιαίτερη λογιστική απεικόνιση;

ΑΠ: Η ύπαρξη βαρών επί των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου θα αναφέρονται μόνο στο μητρώο παγίων.

ΕΡ: Εάν δεν προκύπτει σαφώς το κόστος κατασκευής ή το κόστος βελτιώσεων και επεκτάσεων των κτιρίων, και των τεχνικών έργων από τα στοιχεία που έχουμε με ποιο τρόπο τα αποτιμούμε και εάν χρειάζεται τοπογραφικό διάγραμμα που θα εμφανίζεται το εμβαδόν.

ΑΠ: Τα ακίνητα αποτιμώνται με το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού. Τα τεχνικά έργα αποτιμώνται με το ιστορικό τους κόστος. Εάν δεν υπάρχει η δυνατότητα να εξευρεθούν τα απαραίτητα στοιχεία για τον προσδιορισμό αυτό, μπορείτε να αξιοποιήσετε συγκριτικά στοιχεία κόστους από την Τεχνική σας Υπηρεσία ή την Τ.Υ.Δ.Κ. του Νομού καθώς και πιθανά συγκριτικά στοιχεία της αγοράς (εάν αυτό είναι δυνατόν).

ΕΡ: Πρέπει να καταγραφούν ως περιουσιακά στοιχεία του Δήμου τα οικοπέδα που προκύπτουν από εισφορά σε γη στην επέκταση του σχεδίου πόλης ως Δημοτική Τράπεζα Γης (Ν.1337/83) και για τα οποία ο Δήμος δεν οφείλει καμία αποζημίωση (λαμβάνεται ως υποχρεωτική εισφορά σε γη), αλλά δεν έχουν μεταγραφεί στο Κτηματολόγιο;

ΑΠ: Αυτό που πρέπει να εξετάσετε για τα οικοπέδα, που προκύπτουν από εισφορά σε γη για Δημοτική Τράπεζα Γης και ανεξάρτητα εάν έχουν μεταγραφεί στο κτηματολόγιο, είναι η πραγματική σημερινή κατάσταση.

Εάν σήμερα στους χώρους αυτούς έχουν πραγματοποιηθεί έργα κοινοχρήστου χαρακτήρα θα πρέπει να απογραφούν στα κοινόχρηστα περιουσιακά στοιχεία με βάση το κόστος κατασκευής της τελευταίας 12ετίας και μόνο τα υπερκείμενα χωρίς την αντικειμενική αξία της γης. Εάν τα οικοπέδα που συγκεντρώνονται για τη δημοτική τράπεζα γης, όπως μετά από τηλεφωνική επικοινωνία μας διευκρινίσατε, αφορούν χώρους, οι οποίοι ανήκουν σήμερα στο Δήμο και κατά την ολοκλήρωση της εφαρμογής του σχεδίου πόλεως, θα δίδονται σε δημότες αντί των χώρων που αυτοί θα διαθέτουν στον Δήμο, θα πρέπει να καταγραφούν ως ιδιότητα περιουσιακά στοιχεία του Δήμου και να αποτιμηθούν με το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού.

ΕΡ: Όταν ένα γήπεδο προορίζεται για αγροτικό ιατρείο σε τι ιδιοκτησιακό καθεστώς υπάγεται;

ΑΠ: Δεν αποτελεί περιουσιακό στοιχείο του Δήμου, αλλά ανήκει στο Υπουργείο Υγείας.

ΕΡ: Όταν ένα γήπεδο χαρακτηρίζεται σαν διαθέσιμο, το οποίο όμως ανήκει στο Δημόσιο, απογράφεται;

ΑΠ: Όχι δεν απογράφεται στα πάγια του Δήμου, γιατί χρησιμότητα σε βάρος ακινήτων του Δημοσίου, όπου δεν νοείται ιδιοκτησία του Δήμου, οι περί ακινήτων εμπράγματα αξιώσεις του Δημοσίου είναι απαράγραπτοι.

ΕΡ.: Όταν ένα γήπεδο χαρακτηρίζεται κοινόχρηστο στους κτηματολογικούς πίνακες και υφίσταται μεταγενέστερη απόφαση Νομάρχη με την οποία παραχωρείται στην τέως Κοινότητα, προφανώς εμπεριέχεται στα ιδιόκτητα ακίνητα του Δήμου πλέον, θα καταχωρηθεί στον λογ. 10;

ΑΠ: Εφόσον υπάρχει απόφαση του Νομάρχη στην οποία δεν υπάρχει μεταγενέστερη ένσταση, και το παραχωρεί στην τέως Κοινότητα σαν ιδιόκτητο ακίνητο, θα καταχωρηθεί στον λογ.10.

ΕΡ: Τι καθεστώς ισχύει με τα γήπεδα των εκκλησιών, νεκροταφείων ;

ΑΠ: Τα γήπεδα των νεκροταφείων ανήκουν στα πάγια στοιχεία του δήμου (λογ.10.00), των εκκλησιών το ίδιο εφ' όσον ανήκουν στην ιδιοκτησία του Δήμου, και η αξία τους θα προσδιορισθεί με τη μέθοδο του αντικειμενικού προσδιορισμού.

ΕΡ: Πως θα διαχωρίσουμε τα πάγια κοινής χρήσεως που ανήκουν στο Δήμο, από τα υπόλοιπα πάγια. Για παράδειγμα τα δίκτυα ύδρευσης, αποχέτευσης, άρδευσης, σε ποιο κωδικό θα απογραφούν;

ΑΠ: Τα δίκτυα ύδρευσης, αποχέτευσης, άρδευσης δεν θεωρούνται πάγια στοιχεία κοινής χρήσεως αλλά ίδια περιουσιακά στοιχεία του Δήμου. Θα τα καταχωρήσετε στο λογαριασμό 11.02 «λοιπά τεχνικά έργα».

ΕΡ: Δεν έχουμε ξεκαθαρίσει το ιδιοκτησιακό καθεστώς για τα σχολεία του Δήμου μας ,αν ανήκουν στην ιδιοκτησία του Δήμου ή όχι. Αν όμως ανήκουν τότε οι δαπάνες όπως σώματα θέρμανσης, Η/Υ, θα απογραφούν ή όχι;

ΑΠ: Τα σχολεία βάσει του άρθρου 5 παρ.1 του 1894/90 το οποίο αντικαταστάθηκε με το άρθρο 31 του Ν.2009/92 καθώς και την Κ.Υ.Α. με αριθμό ΣΤ/13/93 (Φ.Ε.Κ. 40Β'/26.1.94) θεωρούνται περιουσία του Δήμου τα οποία θα τα αποτιμήσετε με το σύστημα της Αντικειμενικής Αξίας αν έχουν πραγματοποιηθεί όλες οι σχετικές διαδικασίες μεταγραφής των, ενώ αν δεν έχουν πραγματοποιηθεί θα τα αποτιμήσετε με αξία μνείας 1 δρχ. και κατόπιν όταν τελειώσετε τις σχετικές διαδικασίες θα τα αποτιμήσετε κανονικά . Επομένως τα σώματα θέρμανσης που έχετε αγοράσει θα απογραφούν στα σκεύη (14.01), οι Η/Υ στους Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές (14.03) βάσει του Π.Δ. 315/99.

ΕΡ: Πηγάδι το οποίο βρίσκεται μέσα σε οικόπεδο ιδιωτών θα πρέπει να το καταγράψουμε;

ΑΠ: Όχι δεν το απογράφουμε.

ΕΡ: Έχουμε δημιουργήσει τους εξής επιπλέον κωδικούς στο Λογιστικό σχέδιο μας :

- Βοσκότοποι
- Νεκροταφεία
- Εκπαιδευτήρια

Θεωρείτε σκόπιμο να υπάρχουν αυτές οι κατηγορίες ή να συμπεριλάβουμε τους βοσκότοπους στους αγρούς, τα νεκροταφεία στα οικόπεδα και τα εκπαιδευτήρια στα κτίρια ;

ΑΠ: Τους βοσκότοπους να τους συμπεριλάβετε στους αγρούς.

Τα νεκροταφεία όσον αφορά το έδαφος στα γήπεδα-οικόπεδα (10.00), και όσον αφορά τις εγκαταστάσεις που είναι σε αυτό στα κτίρια (11.00) , εκτός των τάφων , οι οποίοι δεν είναι ιδιοκτησία του Δήμου.

Τα εκπαιδευτήρια στα κτίρια (11.00).

ΕΡ: Απαιτείται μέτρηση και τοπογραφικό διάγραμμα υπό κλίμακα, για τα ακίνητα που δεν υπάρχουν στους κτηματολογικούς πίνακες των Δημοτικών Διαμερισμάτων και η απογραφή τους έγινε με βάση τις ενυπόγραφες δηλώσεις των προέδρων των Τοπικών Συμβουλίων.

ΑΠ: Σχετικά με την αναγκαιότητα ύπαρξης τοπογραφικών διαγραμμάτων κλπ. χρειάζεται να υπάρχουν τα αναγκαία στοιχεία για τον προσδιορισμό της αντικειμενικής αξίας (όπου αυτή απαιτείται). Εάν τα στοιχεία αυτά προκύπτουν και χωρίς τοπογραφικό , τότε δεν είναι αναγκαία η ύπαρξή τους. Το σημαντικό στοιχείο εδώ είναι να προχωρήσετε με κάθε πρόσφορο μέσο και στην συνέχεια να προσκομίσετε διάφορα αποδεικτικά στοιχεία (τοπογραφικά κλπ) τα οποία σας είναι απαραίτητα για την πληρότητα και τάξη των αρχείων σας.

2. 2. Απογραφή και Αποτίμηση των Κοινοχρήστων Περιουσιακών Στοιχείων

Οι προβληματισμοί που έχουν αναπτυχθεί μέχρι σήμερα αφορούν κυρίως τα εξής θέματα:

1. Διατυπώνονται ερωτήματα που έχουν σχέση με το ιδιοκτησιακό καθεστώς των κοινοχρήστων χώρων. Εδώ χρειάζεται να διευκρινιστεί (και έχει κατά καιρούς διευκρινιστεί) πως οι κοινόχρηστοι χώροι ανήκουν σε κοινή χρήση και όπως αναφέρεται στο άρθρο 968 του Αστικού Κώδικα «τα κοινόχρηστα πράγματα εφ' όσον δεν ανήκουν στο Δήμο ή στην Κοινότητα, ή ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά ανήκουν στο Δημόσιο». Εδώ, βέβαια, έχει σημασία ποιος είναι εκείνος ο οποίος έχει την ευθύνη συντήρησης του συγκεκριμένου χώρου. Μπορεί δηλαδή κάποιος χώρος να ανήκει στο Δημόσιο και ο δήμος να δαπανά για την κατασκευή ή την συντήρησή του. Στην προκειμένη περίπτωση ο Δήμος θα εμφανίσει αυτές τις δαπάνες ως δαπάνη κοινής χρήσης.
2. Ερωτηματικά διατυπώνονται για την έννοια των αγαθών που εντάσσουμε στην κατηγορία των κοινοχρήστων. Τέτοιες περιπτώσεις αναφέρονται οι αγωγοί των δικτύων αποχέτευσης, ύδρευσης και άρδευσης και χρειάζεται να διευκρινίσουμε πάλι πως τα συγκεκριμένα δίκτυα δεν είναι κοινής χρήσεως, αλλά εντάσσονται και απογράφονται στην ίδια περιουσία των Δήμων.
3. Δυσκολίες αναφέρονται στον τρόπο εμφάνισης των δρόμων ή των πεζοδρομίων και έχουμε διευκρινίσει και παλαιότερα πως οι χώροι αυτοί μπορούν να εμφανιστούν ως ένα ενιαίο περιουσιακό στοιχείο (ένα περιουσιακό στοιχείο το οδικό δίκτυο, ένα περιουσιακό στοιχείο τα πεζοδρόμια όλης της πόλης).
4. Θέματα έχουν προκύψει για κατασκευές που γίνονται σε κοινόχρηστους χώρους και εδώ χρειάζεται η συνδρομή της νομικής υπηρεσίας ή του νομικού συμβούλου του κάθε Δήμου. Σε κάθε περίπτωση ανεξάρτητα εάν οι σχετικές κατασκευές είναι νόμιμες ή όχι, θα πρέπει να καταγραφούν.(τέτοιες περιπτώσεις αναφέρονται σαν κατασκευές, αναψυκτήρια κ.λ.π. που έχουν κατασκευαστεί σε κοινόχρηστους χώρους).
5. Είναι ανάγκη να επαναλάβουμε την εμφάνιση των επιχορηγήσεων που έχουν δοθεί για την κατασκευή αγαθών κοινής χρήσης. Στο βαθμό που οι επιχορηγήσεις καλύπτουν το 100% του κόστους κατασκευής, τότε μπορούμε να εμφανίσουμε τις επιχορηγήσεις ως πλήρως αποσβεσμένες (δηλαδή να μην τις εμφανίσουμε). Εάν όμως υπάρχουν επιχορηγήσεις, οι οποίες καλύπτουν μέρος του κόστους του έργου τότε πρέπει να ανατρέξουμε στις επιχορηγήσεις και εφ' όσον παραμένει αναπόσβεστη αξία στο κοινόχρηστο αγαθό να

βρούμε και να υπολογίσουμε το αναπόσβεστο ποσό της επιχορήγησης (αναφέρεται παρακάτω αναλυτικά απάντηση σε σχετικό ερώτημα).

6. Επίσης διευκρινίζουμε τις έννοιες τεχνικό έργο και πάγιο για τις οποίες εξακολουθεί να υφίσταται μία σύγχυση. Η έννοια του τεχνικού έργου καθορίζεται στην ¶ 2.2.105 περ. 3 του Π.Δ. 315/1999. Την απογραφή αφορούν το κόστος κατασκευής – βελτίωσης – επέκτασης – επισκευής - συντήρησης.
7. Όπου εμφανίζονται προβλήματα στο ιδιοκτησιακό καθεστώς των κοινοχρήστων χώρων να απαιτηθεί η συνδρομή των νομικών του Δήμου.
8. Τέλος αναφέρονται πολλοί Δήμοι στη δυσκολία να συγκεντρώσουν στοιχεία για την αποτίμηση των κοινοχρήστων χώρων, είτε γιατί δεν υπάρχουν στοιχεία στους νεοϊδρυθέντες «Καποδιστριακούς» Δήμους, είτε γιατί η πρόσβαση στα σχετικά στοιχεία είναι δύσκολη. Εδώ χρειάζεται να καταβάλουμε κάθε προσπάθεια ώστε και τα στοιχεία να αναζητηθούν (όταν είναι υπαρκτά) είτε να καλυφθούν με στοιχεία από τις Τεχνικές Υπηρεσίες.

Ενέργειες για την καταγραφή και αποτίμηση των κοινοχρήστων:

1. Για την ολοκλήρωση της απογραφής των κοινοχρήστων χώρων, υπάρχει ανάγκη συγκρότησης ειδικής ομάδας Απογραφής με τη συμμετοχή της τεχνικής υπηρεσίας και του νομικού του Δήμου.
2. Χρειάζεται η καταγραφή να γίνει με βάση το σχέδιο πόλεως ή άλλα στοιχεία, τα οποία εμφανίζουν τους κοινοχρήστους χώρους (τοπογραφικά, χάρτες κ.λ.π.).
3. Για τον προσδιορισμό του κόστους κατασκευής των κοινοχρήστων, πρέπει να ανατρέξετε, είτε στους φακέλους των σχετικών έργων από την τεχνική υπηρεσία.
4. Όπου τα στοιχεία δεν επαρκούν να αναζητηθούν από τις ΤΥΔΚ ή άλλες υπηρεσίες της περιοχής.

Τα ερωτήματα που έχουν διατυπωθεί και οι απαντήσεις που έχουν δοθεί μέχρι σήμερα για την απογραφή κοινοχρήστων περιουσιακών στοιχείων:

ΕΡ: Πως απογράφονται τα έργα οδοποιίας κυρίως που έχουν εκτελεστεί με χρηματοδότηση από το ΕΠΤΑ κατόπιν προγραμματικής σύμβασης μεταξύ του Δήμου και της Περιφέρειας;

ΑΠ: Απογράφονται όπως και τα άλλα έργα οδοποιίας που έχει πραγματοποιήσει ο Δήμος σας και το αναπόσβεστο υπόλοιπο (αν υπάρχει) θα το απογράψετε ταυτόχρονα και στον 43.ΧΧ (αναλόγως του φορέα της επιχορήγησης).

Στην περίπτωση που αναφέρεστε για έργα οδοποιίας σε επαρχιακό οδικό δίκτυο και για τα οποία δεν έχει επιβαρυνθεί ο Δήμος σας τότε αυτά δεν τα απογράφεται.

ΕΡ: Τα τεχνικά της οδοποιίας (γεφύρια, τοίχοι αντιστήριξης, κ.λ.π.) ενσωματώνονται στο κοινόχρηστο πάγιο «ΟΔΟΠΟΙΑ» ή απογράφονται χωριστά ;

ΑΠ: Απογράφονται και ενσωματώνονται στο κοινόχρηστο πάγιο «ΟΔΟΠΟΙΑ».

ΕΡ: Πως εμφανίζονται στον ισολογισμό έναρξης έργα των οποίων φορέας εκτέλεσης είναι ο Δήμος, πλην όμως την Οικονομική διαχείριση ασκεί η περιφέρεια. (Οι λογαριασμοί των έργων μαζί με τα τιμολόγια και λοιπά δικαιολογητικά στέλνονται στην Περιφέρεια και κόβονται στο όνομα αυτής για πληρωμή). Ο Δήμος δεν έχει εισπράξει ούτε πληρώσει για έργα τίποτα..

ΑΠ: Εφόσον τα παραστατικά εκδίδονται στο όνομα της Περιφέρειας, εσείς δεν θα διενεργήσετε εγγραφές κατά την διάρκεια της κατασκευής των έργων.

Στην συνέχεια και εφόσον τα έργα περιέλθουν στην κυριότητα του Δήμου θα εμφανισθούν:

Αν τα έργα αφορούν αγαθό κοινής χρήσεως (κοινόχρηστο) με την αξία κατασκευής τους (ως αξία κτήσης) και ταυτόχρονα θα εμφανισθεί ως πλήρως αποσβεσμένο (με μία δραχμή εναπομένουσα αξία).

Αν τα έργα δεν αφορούν αγαθά κοινής χρήσεως (κοινόχρηστο), δηλαδή κάποιο άλλο π.χ. κτίριο, θα εμφανισθούν με την αντικειμενική αξία και ταυτόχρονα το ποσό της αξίας τους θα εμφανισθεί και στον λογαριασμό 43.ΧΧ (αναλόγως του φορέα της επιχορήγησης).

ΕΡ: Σε περίπτωση που είναι κατασκευασμένο κάποιο κτίριο ιδιοκτησίας του Δήμου πάνω σε κοινόχρηστο χώρο π.χ. κοινοτική αποθήκη πάνω σε ακάλυπτη κοινόχρηστη έκταση, τότε πως καταχωρείται το κτίριο και πως η έκταση επί του οποίου έχει κατασκευαστεί;

ΑΠ: Για τα κτίρια που είναι κατασκευασμένα πάνω σε κοινόχρηστους χώρους πρέπει να εξετάσετε εάν έχουν κατασκευαστεί νόμιμα (σε κοινόχρηστο χώρο δεν επιτρέπεται η ανέγερση κτιρίων μη κοινόχρηστου χαρακτήρα). Στην περίπτωση που αναφέρετε, η αποθήκη δεν αποτελεί κοινόχρηστο περιουσιακό στοιχείο. Εάν παρ' όλα αυτά το ακίνητο που αναφέρετε είναι υπαρκτό θα το αποτιμήσετε ως περιουσιακό στοιχείο κοινής χρήσης με βάση το κόστος κατασκευής της τελευταίας 12ετίας και θα καταχωρηθεί στο λογαριασμό 17.90 «λοιπές μόνιμες εγκαταστάσεις κοινής χρήσεως».

ΕΡ: Τα κοινοτικά ή Δημοτικά Αποχωρητήρια σε ποιο λογαριασμό καταχωρούνται και πως αποτιμώνται;

ΑΠ: Τα κοινοτικά ή δημοτικά αποχωρητήρια παρακολουθούνται στο λογαριασμό 17.90 «λοιπές μόνιμες εγκαταστάσεις κοινής χρήσεως» και αποτιμώνται όπως όλα τα κοινόχρηστα περιουσιακά στοιχεία με τη μέθοδο του κόστους κατασκευής και απόσβεσης στη διάρκεια των τελευταίων 12 ετών (πριν την απογραφή ενάρξεως).

ΕΡ: Αν υπάρχει σε κάποιο κοινόχρηστο χώρο π.χ. πλατεία, κατασκευασμένο κάποιο κτίριο π.χ. αναψυκτήριο τότε σε ποιο λογαριασμό καταχωρείται και πως αποτιμάται;

ΑΠ: Ισχύουν τα ίδια με το θέμα σχετικά με τα κτίρια σε κοινόχρηστους χώρους.

ΕΡ: Στον Δήμο μας υπάρχουν αρχαιολογικοί χώροι τα οποία ανήκουν στο Υπουργείο Πολιτισμού. Σε αυτούς βάσει προγραμματικής σύμβασης γίνονται επισκευές-συντηρήσεις καθώς και βελτιώσεις-προσθήκες και δημιουργία κοινόχρηστων παγίων όπως πάρκα, πλατείες, πεζοδρόμοι κλπ. Πάνω σε αυτά. Πως θα απογραφούν οι αρχαιολογικοί χώροι και πως θα παρακολουθούνται οι ως άνω αναφερόμενες εργασίες στο Διπλογραφικό Λογιστικό Σύστημα;

ΑΠ: Για τους αρχαιολογικούς χώρους πρέπει να διευκρινίσουμε πως την ευθύνη την έχει η αντίστοιχη Εφορία Αρχαιοτήτων και σε καμία περίπτωση δεν θα εμφανίσει ο Δήμος στην κοινόχρηστη περιουσία του αυτή την κατηγορία.

Οι επισκευές και συντηρήσεις θα παρακολουθούνται στους υπολογαριασμούς του Δευτεροβάθμιου 62.07. και συνεπώς δεν απογράφονται.

Οι βελτιώσεις-προσθήκες παρακολουθούνται καταρχάς στον Δευτεροβάθμιο 15.17.

Στο κλείσιμο του 15.17 θα εξετάσουμε τις εξής περιπτώσεις:

- A) Την περίπτωση που ο χώρος στον οποίο δημιουργούνται τα κοινόχρηστα ανήκει στην Εφορία Αρχαιοτήτων, τότε τον 15.17. τον μεταφέρουμε στον 67.31 (Παραχωρήσεις παγίων στοιχείων κατασκευασθέντων από το Δήμο).
- B) Την περίπτωση που ο χώρος στον οποίο δημιουργούνται τα κοινόχρηστα είναι κοινόχρηστος τότε τον 15.17 τον μεταφέρουμε στον 17.

ΕΡ: Πως θα αντιμετωπίσουμε τις αποτιμήσεις στην απογραφή έναρξης των παγίων(κτίρια, σχολεία, πεζοδρόμια, δρόμοι κ.λ.π) που κατασκευάστηκαν τα προηγούμενα χρόνια από χορηγηθείσες επιχορηγήσεις του Δημοσίου (Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ κ.λ.π.), δηλαδή τα αναπόσβεστα υπόλοιπα των παγίων θα αντιστοιχηθούν με υπόλοιπα στο λογαριασμό 41.10 (επιχορηγήσεις επενδύσεων) ή αποτελούν κεφάλαιο του Δήμου 40.10(λογαριασμοί κεφαλαίου);

ΑΠ: Σαφώς και θα πρέπει κατά την απογραφή να λάβετε υπ' όψη σας τις αναλογούσες επιχορηγήσεις στα πάγια περιουσιακά στοιχεία που θα απογράψετε με τον ακόλουθο τρόπο:

Εάν οι επιχορηγήσεις έχουν δοθεί για την κατασκευή κοινόχρηστου περιουσιακού στοιχείου του Δήμου (πλατεία, δρόμος κλπ.) και το περιουσιακό στοιχείο δεν έχει αποσβεστεί πλήρως, έχουμε να διακρίνουμε τις εξής 2 περιπτώσεις:

- Το κοινόχρηστο περιουσιακό στοιχείο έχει κατασκευαστεί εξ ολοκλήρου με επιχορήγηση χωρίς ίδια συμμετοχή τότε παρέχεται η δυνατότητα το περιουσιακό στοιχείο να αποσβένεται εφ' άπαξ (Π.Δ 315 § 2.2.109 π.8α). Στην περίπτωση αυτή μπορείτε να θεωρήσετε το πάγιο πλήρως αποσβεσμένο κατά την ημέρα διενέργειας της απογραφής έναρξης.
- Το κοινόχρηστο περιουσιακό στοιχείο έχει κατασκευαστεί κατά ένα μέρος από επιχορήγηση του Δημοσίου και κατά ένα μέρος με ίδιους πόρους. Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να βρείτε τις αναλογούσες επιχορηγήσεις στο σύνολο κατασκευής του έργου και να υπολογίσετε τις αναλογούσες αποσβέσεις. στον λογαριασμό 43 θα εγγράψετε κατά την απογραφή τις αναλογούσες επιχορηγήσεις, αφού αφαιρέσετε πρώτα τις αναλογούσες αποσβέσεις μέχρι την ημερομηνία απογραφής. Μπορούμε να δούμε τις σχετικές ενέργειες με ένα παράδειγμα:
- Ένας Δήμος έχει κατασκευάσει μία πλατεία το 1995 με κόστος κατασκευής 100 εκ δραχμές. Το έργο έχει κατασκευαστεί κατά 60 % με επιχορήγηση και κατά 40 % από

ίδιους πόρους. Οι αποσβέσεις που αναλογούν μέχρι 31/12/2000 είναι 100εκ. X 8,33% X 5 χρόνια = 41.666.650 δρχ.

- ο Οι αναλογούσες επιχορηγήσεις είναι 100εκ X 60% = 60 εκ. από το ποσό αυτό αφαιρούμε τις αναλογούσες αποσβέσεις 41.666.650 X 60% = 24.999.950.

Έτσι κατά την απογραφή 31/12/2000 η πλατεία θα εμφανιστεί με τα ποσά:

Αξία κτήσης	Αποσβέσεις	Αναπόσβεστη αξία	Επιχορηγήσεις
100.000.000	41.666.650	58.333.350	24.999.950

ΕΡ: Η λίμνη που απόκτησε πρώην κοινότητα με τίτλους ιδιοκτησίας, θεωρείται κοινόχρηστο περιουσιακό στοιχείο ; Σε ποιο λογαριασμό καταχωρείται;

ΑΠ: Είναι κοινής χρήσεως και θα την καταχωρήσετε σε όποιον υπολογαριασμό του 17 θέλετε εκτός από αυτούς που είναι υποχρεωτικοί.

ΕΡ: Παρακαλούμε να μας γνωρίσετε με ποια μέθοδο μπορούν να καταγραφούν και να αποτιμηθούν ορισμένες κατηγορίες παγίων όπως δίκτυα ύδρευσης και άρδευσης, οδοί, διαμορφώσεις πάρκων και πλατειών, κλπ όταν δεν υπάρχουν αρχεία (Κτηματολόγια, απολογιστικά στοιχεία, φάκελοι έργων κλπ),έχοντας υπόψη ότι τα στοιχεία προέκυψαν από τις ενυπόγραφες Δηλώσεις των Προέδρων των Τοπικών Συμβουλίων για τα Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου και από τη φυσική απογραφή τους χωρίς να είναι γνωστά σε μας η χρονολογία και το έτος κατασκευής αυτών.

ΑΠ: Σχετικά με την οδοποιία

- ο το οδικό δίκτυο της πόλεως αποτελεί κοινόχρηστο πάγιο περιουσιακό στοιχείο και θα το παρακολουθήσετε στον λογαριασμό **17.31 «οδοί – οδοστρώματα κοινής χρήσεως»**
- ο θα καταγράψετε το οδικό δίκτυο σαν ένα πάγιο περιουσιακό στοιχείο και εάν ο Δήμος σας έχει δημοτικά διαμερίσματα (τις πρώην κοινότητες) τότε μπορείτε να καταγράψετε σαν ξεχωριστό περιουσιακό στοιχείο (οδικό δίκτυο «Α δημοτικού διαμερίσματος, οδικό δίκτυο «Β δημοτικού διαμερίσματος κλπ.)
- ο η αποτίμηση του οδικού δικτύου θα γίνει κατά τα οριζόμενα στο Π.Δ. 315/99 και στον οδηγό απογραφής που σας έχουμε αποστείλει: το κόστος κατασκευής της τελευταίας 12ετίας, αφαιρουμένων των αντίστοιχων αποσβέσεων (1/12 για κάθε έτος). Στο κόστος κατασκευής θα πρέπει να συνυπολογίσετε και δαπάνες απαλλοτριώσεων για την κατασκευή του οδικού δικτύου.

Σχετικά με την διαμόρφωση κοινοχρήστων χώρων (πλατείες, πάρκα κ.λ.π.)

- ο τα περιουσιακά στοιχεία αυτά αποτελούν κοινόχρηστα πάγια περιουσιακά στοιχεία και θα τα παρακολουθήσετε στον λογαριασμό 17.11 «πλατείες- πάρκα-παιδότοποι κοινής χρήσεως»
- ο θα καταγράψετε αυτά τα περιουσιακά στοιχεία αναλυτικά (πλατεία «Κ», πάρκο «Ζ» κ.λ.π.)
- ο η αποτίμησή τους θα γίνει κατά τα οριζόμενα στο Π.Δ. 315/99 και στον οδηγό απογραφής που σας έχουμε αποστείλει: το κόστος κατασκευής της τελευταίας 12ετίας, αφαιρουμένων των αντίστοιχων αποσβέσεων (1/12 για κάθε έτος). Στο κόστος κατασκευής θα πρέπει να συνυπολογίσετε και δαπάνες απαλλοτριώσεων για την κατασκευή τους

ΕΡ: Μικρές κατασκευές αναψυχής όπως πέτρινες βρύσες κατασκευασμένες σε κοινόχρηστους χώρους καταχωρούνται και αποτιμώνται;

ΑΠ: Ναι, οι μικροπαρεμβάσεις που αναφέρετε ενσωματώνονται στον κοινόχρηστο περιβάλλοντα χώρο.

ΕΡ: Οι ιδιότητες εδαφικές εκτάσεις επί των οποίων έχουν κατασκευασθεί πάγιες εγκαταστάσεις κοινής χρήσεως πως καταχωρούνται και αποτιμώνται;

ΑΠ: Η αξία του εδάφους επί του οποίου έχει κατασκευαστεί κοινόχρηστος χώρος δεν θα υπολογιστεί κατά την απογραφή των κοινοχρήστων. Μόνο εάν έχουμε δαπανήσει χρήματα την τελευταία 12ετία για την απόκτηση ή κατασκευή κοινοχρήστων χώρων θα το εμφανίσουμε στην απογραφή έναρξης και επ' αυτού θα γίνουν αποσβέσεις 12ετίας. Οι λογαριασμοί που θα εμφανιστούν τα ποσά αυτά είναι οι υπολογαριασμοί του 17 «πάγιες-μόνιμες εγκαταστάσεις κοινής χρήσεως».

ΕΡ: Πως αποδεικνύεται ότι τα πεζοδρόμια και οι πλατείες σαν κοινόχρηστοι χώροι ανήκουν στο Δήμο;

ΑΠ: Τα πεζοδρόμια και οι πλατείες είναι αγαθά κοινής χρήσεως και όπως αναφέρεται στο άρθρο 968 του Αστικού Κώδικα « τα κοινόχρηστα πράγματα, εφ' όσον δεν ανήκουν σε δήμο ή κοινότητα, ή ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, ανήκουν στο δημόσιο». Το βάρος της απόδειξης για την ιδιοκτησία το φέρει ο Δήμος. Πέρα όμως από το γεγονός της ιδιοκτησίας του Δήμου σε πλατείες, στην απογραφή δεν έχει ιδιαίτερη σημασία εάν ο

κοινόχρηστος χώρος ανήκει ιδιοκτησιακά στο Δήμο. Το κοινόχρηστο αγαθό (πλατεία, πεζοδρόμιο κλπ.) θα εμφανιστεί στην κοινόχρηστη περιουσία του Δήμου με βάση το κόστος κατασκευής της τελευταίας 12ετίας μειωμένο με αποσβέσεις 12 ετών. Μέσα στο κόστος αυτό θα πρέπει να συμπεριληφθούν ποσά που καταβλήθηκαν για την απόκτηση του κοινοχρήστου αγαθού (π.χ. απαλλοτριώσεις). Σε καμία περίπτωση δεν θα υπολογίσετε αντικειμενικές αξίες γης επί των οποίων υπάρχει αγαθό κοινής χρήσης.

ΕΡ: Σε πλατεία εντός ή εκτός σχεδίου μπορεί να ανεγερθεί κτίσμα από το Δήμο;

ΑΠ: Για το θέμα που αναφέρετε σχετικά με το εάν μπορεί να ανεγερθεί κτίσμα σε πλατεία εντός ή εκτός σχεδίου πόλεως θα πρέπει να απευθυνθείτε στην αρμόδια πολεοδομία.

ΕΡ: Τι γίνεται στις περιπτώσεις που ο Δήμος κατασκεύασε είτε τεχνικά έργα είτε εγκαταστάσεις κοινής χρήσης αλλά δεν υπάρχουν στοιχεία τεχνικά τι έγινε συγκεκριμένα και σε ποιο Δημοτικό Διαμέρισμα π.χ. Έργα ύδρευσης ή διαμορφώσεις- αναπλάσεις κοινοχρήστων χώρων. Στην περίπτωση των κοινοχρήστων τα καταχωρούμε στο λογαριασμό 17.90 μόνιμες εγκαταστάσεις κοινής χρήσης του Δήμου;

ΑΠ: Εάν δεν διαθέτετε τα ανάλογα στοιχεία σχετικά με το κόστος κατασκευής τους και σε ποιο Δημοτικό Διαμέρισμα έγιναν, πρέπει η τεχνική σας υπηρεσία ή η αντίστοιχη της Τ.Υ.Δ.Κ. να σας βοηθήσει να προσδιορίσετε κατά προσέγγιση την αξία κατασκευής τους. Ορισμένα περιουσιακά στοιχεία, όπως δίκτυο αποχέτευσης, ύδρευσης μπορούν να εμφανίζονται ως ένα πάγιο περιουσιακό στοιχείο.

Τα κοινόχρηστα θα τα καταχωρήσετε στους αντίστοιχους υπολογαριασμούς του 17 αναλόγως του είδους του κοινόχρηστου παγίου π.χ. οι κτιριακές εγκαταστάσεις στον 17.00, οι Πλατείες –Πάρκα- Παιδότοποι στον 17.11 κ.λ.π.

ΕΡ: Πως θα αντιμετωπίσουμε τις αποτιμήσεις στην απογραφή έναρξης των παγίων (τεχνικά έργα, πάγιες εγκαταστάσεις κοινής χρήσεως), που κατασκευάστηκαν τα προηγούμενα χρόνια από επιχορηγήσεις του Δημοσίου;

Για παράδειγμα όσον αφορά την οδοποιία έγιναν οι εξής κατασκευές:

- 1. Το έτος 1997 έγιναν έργα αξίας 1.000.000, όπου 500.000 προέρχονταν από Τακτικά έσοδα και 500.000 από ΣΑΤΑ.*
- 2. Το έτος 1998 έγιναν έργα αξίας 2.000.000 με επιχορήγηση από το ΥΠ.Ε.ΧΩ.Δ.Ε*
- 3. Το 1999 έγιναν έργα αξίας 1.500.000 από Τακτικά έσοδα.*

Ποιες είναι οι αποσβέσεις ανά έτος που πρέπει να γίνουν και ποία είναι η αναπόσβεστη αξία ;

ΑΠ: Τα ανωτέρω ερωτήματα θα τα αντιμετωπίσετε ως εξής:

- Εάν οι επιχορηγήσεις έχουν δοθεί για την κατασκευή ιδιόκτητου περιουσιακού στοιχείου του Δήμου (τεχνικά έργα, κτίρια κλπ.) και το περιουσιακό στοιχείο δεν έχει αποσβεστεί πλήρως, τότε θα υπολογίσετε τόσο ποσοστό επί της αξίας του παγίου στοιχείου, όσο είναι το ποσοστό χρηματοδότησης από φορέα του Δημοσίου για την κατασκευή του εν λόγω έργου και το ποσό αυτό θα το εμφανίσετε στην απογραφή έναρξης του Δήμου σας στη πίστωση του λογαριασμού 43 «επιχορηγήσεις επενδύσεων». Στην συνέχεια και για τα επόμενα χρόνια για τα οποία θα υπολογίσετε αποσβέσεις επί των ακινήτων θα ακολουθήσετε την διαδικασία, στο τέλος του έτους:

Αναλογούσες αποσβέσεις επί των επιχορηγήσεων	Χρέωση του 43 σε πίστωση του 81.01.05 «αναλογούσες στη χρήση αποσβέσεις παγίων στοιχείων»
--	---

- Εάν το περιουσιακό στοιχείο είναι κοινόχρηστο και έχει κατασκευαστεί εξ ολοκλήρου με επιχορήγηση χωρίς ίδια συμμετοχή τότε παρέχεται η δυνατότητα το περιουσιακό στοιχείο να αποσβένεται εφάπαξ (Π.Δ. 315 § 2.2.109 π.8α). Στην περίπτωση αυτή μπορείτε να θεωρήσετε το πάγιο πλήρως αποσβεσμένο κατά την ημέρα διενέργειας της απογραφής έναρξης.
- Εάν το κοινόχρηστο περιουσιακό στοιχείο έχει κατασκευαστεί κατά ένα μέρος από επιχορήγηση του Δημοσίου και κατά ένα μέρος με ίδιους πόρους στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να βρείτε τις αναλογούσες επιχορηγήσεις στο σύνολο κατασκευής του έργου και να υπολογίσετε τις αναλογούσες αποσβέσεις.

Στον λογαριασμό 43 θα εγγράψετε κατά την απογραφή τις αναλογούσες επιχορηγήσεις, αφού αφαιρέσετε πρώτα τις αναλογούσες αποσβέσεις μέχρι την ημερομηνία απογραφής.

Οι απαντήσεις στα ανωτέρω παραδείγματα είναι οι εξής (θεωρώντας ότι όλα τα έργα ολοκληρώθηκαν την 31/12 κάθε έτους που μας αναφέρετε και ότι η απογραφή έναρξης θα έχει ημερομηνία 31/12/2001) :

1. Οι συνολικές αποσβέσεις είναι 333.333, οι αναλογούσες αποσβέσεις είναι το ½ τους δηλαδή 166.667, οι αναλογούσες επιχορηγήσεις 166.667 και η αναπόσβεστη αξία 666.667.
2. Μπορείτε να τα αποσβέσετε εφάπαξ.
3. Οι συνολικές αποσβέσεις είναι 250.000 και η αναπόσβεστη αξία 1.250.000.

ΕΡ: Πρέπει να καταγραφούν ως περιουσιακά στοιχεία του Δήμου χώροι χαρακτηρισμένοι από το σχέδιο επέκτασης (Ν.1337/83) για κατασκευή κοινωφελών εγκαταστάσεων ή κοινόχρηστοι χώροι για τους οποίους ο Δήμος αποζημιώνει με νέα οικόπεδα με την πράξη εφαρμογής και δεν έχουν μεταγραφεί στο Κτηματολόγιο;

ΑΠ: Σχετικά με τους χώρους που είναι χαρακτηρισμένοι από την εφαρμογή του σχεδίου πόλεως για κατασκευή κοινωφελών εγκαταστάσεων (πλην κοινοχρήστων) και εφ' όσον έχει συντελεστεί η σχετική διαδικασία (καταβολή αποζημιώσεων κλπ) θα απογραφούν ως ιδιόκτητη ακίνητη περιουσία του Δήμου αποτιμώμενη με το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού. Εάν με το ερώτημά σας εννοείτε πως έχουν συντελεστεί οι παραπάνω ενέργειες και απλά δεν έχει γίνει η μετεγγραφή στο Κτηματολόγιο; Τότε θα απογράψετε κανονικά τους χώρους αυτούς στην ακίνητη περιουσία του Δήμου σας.

ΕΡ: Με τι ακρίβεια χρειάζεται να αναφερθούν τα μήκη των οδών σχεδίου πόλεως, των πεζοδρόμων, και των αγροτικών οδών;

ΑΠ: Η απογραφή του οδικού δικτύου θα γίνει με συγκεντρωτικό τρόπο: «οδικό δίκτυο πόλεως» στο οποίο δεν είναι ανάγκη να αναφερθούν αναλυτικά στοιχεία όπως τα μήκη. Εάν εσείς για δικούς σας πληροφοριακούς λόγους το επιθυμείτε μπορείτε να το κάνετε.

ΕΡ: Στην επέκταση του σχεδίου πόλεως (η οποία δεν έχει μεταγραφεί στο Κτηματολόγιο) έχουν πραγματοποιηθεί κάποιες διανοίξεις οδών. Θα πρέπει να αναφερθούν τα κόστη αυτά στην κατηγορία των κοινοχρήστων;

ΑΠ: Τα κόστη που έχετε πραγματοποιήσει για διανοίξεις οδών θα συνυπολογιστεί στο κόστος κατασκευής του οδικού δικτύου, εφ' όσον έχει πραγματοποιηθεί μέσα στα τελευταία 12 χρόνια πριν την απογραφή έναρξης του Δήμου.

ΕΡ: Χώροι χαρακτηρισμένοι ως κοινόχρηστοι από το ρυμοτομικό σχέδιο της επέκτασης για τους οποίους δεν έχει εφαρμοστεί ακόμα το ρυμοτομικό και δεν έχουν μεταγραφεί στο Κτηματολόγιο θα πρέπει να καταγραφούν στην κατηγορία των κοινοχρήστων;

ΑΠ: Εφ' όσον οι χώροι που αναφέρετε είναι υπαρκτοί και λειτουργούν σήμερα ως παιδικές χαρές κ.λ.π. θα καταγραφούν κανονικά ως κοινής χρήσεως. Εάν κάποιοι χώροι έχουν χαρακτηριστεί να γίνουν κοινόχρηστοι μέσω της εφαρμογής του σχεδίου πόλεως και δεν έχει συντελεστεί η μετατροπή τους σε τέτοιους δεν θα τους απογράψετε.

ΕΡ: Οικόπεδο αγοράστηκε από τον Δήμο 20.000.000 το 1995. Διαμορφώθηκε σε πλατεία το 1999 και η κατασκευή της κόστισε 30.000.000. Παρακαλώ να μας δώσετε οδηγίες για το χειρισμό της απογραφής του.

ΑΠ: Το κόστος απόκτησης ενός κοινόχρηστου περιουσιακού στοιχείου αποτελεί στοιχείο κόστους υποκείμενο σε 12ετείς αποσβέσεις. Το κόστος που πραγματοποιήσατε για την απόκτηση της πλατείας το 1995 20εκ. δρχ. θα συνυπολογιστεί στο υπόλοιπο κόστος κατασκευής της πλατείας και θα υπολογίσετε αποσβέσεις 20εκ. επί 6/12 (για απογραφή 31/12/2000)

ΕΡ: Όταν ένα γήπεδο προορίζεται για παιδική χαρά σε τι ιδιοκτησιακό καθεστώς υπάγεται;

ΑΠ: Υπάγεται στα κοινόχρηστα πάγια στοιχεία.

ΕΡ: Οι δρόμοι, πλατείες, ρέματα, χέρσα, που εμφανίζονται στους κτηματολογικούς πίνακες και υφίσταται απόφαση Νομάρχη που αναφέρει ότι ανήκουν στον Δήμο σε ποιο λογαριασμό θα καταχωρηθούν;

ΑΠ: Ανήκουν στα κοινόχρηστα πάγια στοιχεία (λογ.17).

ΕΡ: Με την έννοια «κοινή χρήση» τι εννοείται; Κοινόχρηστη έκταση προς διάθεση ή κοινής χρήσεως εκτάσεις όπως για παράδειγμα πλατείες, πάρκα, δρόμοι κλπ. Επί πλέον πείτε μας αν αυτές οι εκτάσεις απογράφονται.

ΑΠ: Αγαθά κοινής χρήσεως ονομάζουμε τα περιουσιακά αγαθά που είναι στην διάθεση όλων των κατοίκων, των δημοτών και γενικότερα όλου του πληθυσμού και μπορούν να χρησιμοποιηθούν ελεύθερα από όλους. Η έννοια των κοινοχρήστων περιουσιακών στοιχείων ορίζεται στα άρθρα 967-968 του Αστικού Κώδικα.

Κοινόχρηστοι χώροι είναι οι κάθε είδους δρόμοι, πλατείες, άλση και γενικά προοριζόμενοι για κοινή χρήση ελεύθεροι χώροι που καθορίζονται από το εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο του οικισμού ή έχουν τεθεί σε κοινή χρήση με οποιοδήποτε άλλο νόμιμο τρόπο.

Το πρόβλημα που μας απασχολεί στην προκειμένη περίπτωση είναι να προσδιορίσουμε ποια είναι η κοινόχρηστη περιουσία του Δήμου και κατ' επέκταση πώς αυτή θα εμφανιστεί στο πάγιο ενεργητικό. Αυτές οι κατασκευές θα πρέπει να εμφανιστούν σε ειδικούς λογαριασμούς (εγκαταστάσεις σε κοινόχρηστους χώρους-λογαριασμός 17).

Για τον προσδιορισμό της κοινόχρηστης ακίνητης περιουσίας του Δήμου δεν χρειάζεται η προσκόμιση τίτλων ιδιοκτησίας, αφού η κυριότητα του Δήμου επ' αυτής παραχωρείται ευθέως εκ του νόμου.

ΕΡ: Ζητάμε οδηγίες σας σχετικά με την απογραφή και αποτίμηση παγίων στοιχείων κοινής χρήσεως και ειδικότερα για το οδικό δίκτυο, τα πεζοδρόμια, τις πλατείες και το δίκτυο ηλεκτροφωτισμού του Δήμου.

ΑΠ: Καταγραφή και αποτίμηση των παγίων στοιχείων κοινής χρήσης

- Η απογραφή των κοινοχρήστων παγίων στοιχείων πρέπει να περιληφθεί στην έκθεση απογραφής σε ειδικό χώρο.
- Η αξία των κοινοχρήστων θα περιλαμβάνει μόνο τις υπερκείμενες κατασκευές και όχι την αξία του ίδιου του εδάφους.
- Τα πάγια αυτά που έχουν αποκτηθεί ή κατασκευαστεί μέχρι 31.12.1987 θα αποτιμηθούν με 1 δραχμή (για απογραφή 31/12/1999).
- Όσα έχουν αποκτηθεί από 1/1/1988 (για απογραφή 31/12/1999) θα αποτιμηθούν στο συνολικό κόστος κατασκευής τους υποτιμημένο κατά 1/12 για κάθε έτος απόκτησης μέχρι 31/12/1999.
- Τα ακίνητα που βρίσκονται στο στάδιο κατασκευής τους θα αποτιμηθούν στο κόστος που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα.
- Η μέθοδος που θα ακολουθήσουμε για το προσδιορισμό της αξίας των κοινοχρήστων χώρων είναι η εξής:
 - θα καταγράψουμε τους κοινοχρήστους χώρους κατά κατηγορία (πλατείες, δρόμους, πεζοδρόμια, δημοτικές μαρίνες κλπ.).
 - θα υπολογίσουμε το κόστος κατασκευής με στοιχεία από τους απολογισμούς του Δήμου των τελευταίων 12 ετών ή από τους φακέλους των έργων που τηρεί η τεχνική υπηρεσία. Από τους απολογισμούς θα βρούμε ανά έργο ότι έχει κατασκευαστεί. Σε περιπτώσεις που σε κάποιους κοινόχρηστους χώρους έχουν κατασκευαστεί έργα και στην συνέχεια έχουν ανακατασκευαστεί οι χώροι, θα πάρουμε μόνο το τελευταίο κόστος. Επίσης πρέπει να προσέξουμε την «κατάτμηση» που γίνεται σε έργα, με αποτέλεσμα για ένα έργο να βρίσκουμε περισσότερα από ένα έργα στον προϋπολογισμό. Στις περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να αθροίσουμε τα επιμέρους έργα και να τα εμφανίσουμε ενιαία σαν ένα περιουσιακό στοιχείο. Ακόμη να προσέξουμε το σύνηθες φαινόμενο να εμφανίζονται σαν έργα διάφορες εργασίες συντήρησης. Στην περίπτωση αυτή δεν πρέπει να επιβαρύνουμε το κόστος κατασκευής του κοινόχρηστου περιουσιακού στοιχείου με τις δαπάνες αυτές (όπως την ετήσια δενδροφύτευση μίας πλατείας).
 - θα συμπεριλάβουμε στο κόστος κατασκευής των κοινοχρήστων περιουσιακών στοιχείων και την δαπάνη που κατέβαλε ο Δήμος για απαλλοτρίωση των σχετικών χώρων.

Ορισμένα θέματα που προκύπτουν από την απογραφή των κοινοχρήστων

Στη προσπάθεια καταγραφής των κοινοχρήστων χώρων έχουν δημιουργηθεί ερωτήματα. Σταχυολογώντας μερικά από αυτά τα παραθέτουμε μαζί με προτάσεις για την επίλυσή τους:

✓ με ποιο τρόπο θα καταγραφούν οι δρόμοι

Μία πρώτη (αρχική) προσέγγιση μιλούσε για καταγραφή κάθε δρόμου χωριστά και την εμφάνιση στο μητρώο παγίων κάθε δρόμου ως διαφορετικού παγίου. Θεωρούμε την καταγραφή με τον τρόπο αυτό υπερβολή και προτείνουμε την συγκεντρωτική καταγραφή του οδικού δικτύου.

Στην περίπτωση αυτή το μητρώο παγίων θα αναφέρει ένα κωδικό για όλους τους δρόμους του Δήμου και θα γίνεται παραπομπή για αναλυτική αναφορά στο σχέδιο πόλεως (ένα πάγιο περιουσιακό στοιχείο «οδικό δίκτυο πόλεως»). Στις περιπτώσεις «Καποδιστριακών» Δήμων υπάρχει η ευχέρεια να αναφερθεί χωριστά το δίκτυο κάθε δημοτικού διαμερίσματος.

Ως κόστος κατασκευής του οδικού δικτύου θα θεωρήσουμε τη δαπάνη του Δήμου για κατασκευή νέων οδικών δικτύων την τελευταία δωδεκαετία. Ως κόστος κατασκευής θεωρούμε την κατασκευή και την διάνομιξη του δικτύου (έργα και απαλλοτριώσεις χώρων για την κατασκευή του οδικού δικτύου), ενώ τη δαπάνη για τη συντήρηση του δικτύου δεν θα την συμπεριλάβουμε στο κόστος κατασκευής.

Τέλος, διευκρινίζεται ότι, σε ένα έργο κατασκευής οδικού δικτύου εμπεριέχονται όλες οι δαπάνες που πραγματοποιούνται στον άξονα του δικτύου, εφόσον πλάτος δρόμου θεωρείται το κάθε κάθετο διάστημα μεταξύ των ρυμοτομικών γραμμών. Έτσι στο κόστος του οδικού δικτύου θα συμπεριλάβουμε και την κατασκευή της νησίδας.

Το πρόβλημα που δημιουργείται στην περίπτωση της συγκεντρωτικής αναφοράς είναι το εξής: με την συγκεντρωτική αναφορά δεν έχουμε την δυνατότητα να εμφανίσουμε το αναλυτικό κόστος ανά έργο που πραγματοποιούμε. Βέβαια στις περιπτώσεις των έργων κατασκευής ή επισκευής δρόμων οι διαγωνισμοί αφορούν περισσότερους του ενός δρόμους και έτσι πάλι δεν υπάρχει η δυνατότητα να εμφανίζονται τα αναλυτικά κόστη ανά δρόμο.

✓ με ποιο τρόπο θα καταγραφούν τα πεζοδρόμια

Ισχύει το ίδιο πρόβλημα με τους δρόμους και μάλιστα σε μεγαλύτερη έκταση. Στις περιπτώσεις αυτές πιστεύουμε πως η συγκεντρωτική εμφάνιση είναι μονόδρομος.

✓η καταγραφή και η αποτίμηση των δικτύων ηλεκτροφωτισμού

Στις περιπτώσεις που ο Δήμος έχει διαθέσει χώρους για να κατασκευαστούν δίκτυα της ΔΕΗ δεν θα γίνει καταγραφή. Καταγραφή θα πραγματοποιηθεί όταν τα δίκτυα ηλεκτροφωτισμού είναι δημοτική περιουσία (τα φωτιστικά σε στύλους).

Ποία αξία θα εμφανιστεί όταν για την κατασκευή ενός κοινόχρηστου χώρου έχουν γίνει και έχουν ξαναγίνει έργα πάνω στο ίδιο έδαφος. Για παράδειγμα μία πλατεία έχει κατασκευαστεί το 1990 και μετά από τρία χρόνια γίνεται ανακατασκευή της. Στην απογραφή της πλατείας αυτής θα εμφανιστεί το τελευταίο κόστος.

2.3. Απογραφή και Αποτίμηση των Λοιπών Περιουσιακών Στοιχείων

Οι προβληματισμοί που έχουν αναπτυχθεί μέχρι σήμερα :

1. Διατυπώνονται ερωτήματα που έχουν σχέση με την αποτίμηση των λοιπών περιουσιακών στοιχείων και συνήθως αναφέρονται σε δυσκολίες στην συγκέντρωση των ανάλογων στοιχείων. Από τον 1^ο οδηγό έχουμε αναφέρει εναλλακτικούς τρόπους αποτίμησης (πλήρως αποσβεσμένα, Η/Υ, αξίες κτήσης μέχρι 200.000 δρχ. κλπ.) και χρειάζεται να προσφύγετε στις ανάλογες σημειώσεις.
2. Ερωτήματα διατυπώνονται για τα περιουσιακά στοιχεία που υπάρχουν εντός των σχολείων (πλην των ακινήτων) για τα οποία δίνουμε σχετική απάντηση παρακάτω.
3. Αναφέρονται ερωτήματα και θέματα σχετικά με τα συνεχιζόμενα έργα και τον τρόπο που αυτά θα εμφανιστούν. Εδώ έχουμε διευκρινίσει κατά καιρούς πως αυτά θα εμφανιστούν σε ιδιαίτερο σημείο της απογραφής έναρξης και σε λογαριασμούς έργων υπό κατασκευή (λογ/σμός 15) , ενώ το ποσό αποτίμησης θα είναι το μέχρι την ημερομηνία της απογραφής πραγματικό κόστος (τιμολογημένο και όχι το ενταλματοποιημένο ή το πληρωμένο).

Ενέργειες για την καταγραφή και αποτίμηση των λοιπών περιουσιακών στοιχείων:

- Συγκρότηση ομάδων απογραφής για τα λοιπά πάγια
- Καταγραφή των λοιπών παγίων.
- Προσδιορισμός των στοιχείων που έχουν αποσβεστεί και αποτίμησή τους.
- Προσδιορισμός των στοιχείων που δεν έχουν αποσβεστεί, ανεύρεση των αξιών κτήσης (τιμολογιακή αξία, αξίες αγοράς, λογιστικά ισότιμα κ.λ.π.), υπολογισμός των αποσβέσεων.
- Καταχώρισή τους στο μητρώο παγίων.

Τα ερωτήματα που έχουν διατυπωθεί και οι απαντήσεις που έχουν δοθεί μέχρι σήμερα από την διοίκηση για την απογραφή και αποτίμηση των λοιπών περιουσιακών στοιχείων:

ΕΡ: Έργα τα οποία ξεκίνησαν το 2000 και συνεχίζονται πως θα εμφανισθούν στο άρθρο της απογραφής ;

ΑΠ: Θα μεταφερθούν στο 2001 μέσω των υπολογαριασμών του πρωτοβάθμιου 15 οι οποίοι απεικονίζουν το μη ολοκληρωμένο κόστος των παγίων στοιχείων τα οποία μέχρι την ημέρα εκείνη δεν είχαν παραληφθεί ή δεν είχε συντελεστεί η αποπεράτωσή τους.

ΕΡ: Υπάρχει υποχρέωση του Δήμου μας σε προμηθευτές για την ολοκλήρωση μελετών. Πως θα εμφανισθεί η υποχρέωση στο άρθρο της απογραφής, για μελέτες οι οποίες έχουν γίνει για έργα που συνεχίζονται; Και με την πληρωμή των μελετών σε ποιο κωδικό της Γενικής Λογιστικής θα μεταφερθούν;

ΑΠ: Καταρχάς σας υπενθυμίζουμε ότι η καταχώρηση ενός παραστατικού γίνεται με την παραλαβή του και όχι με την εξόφλησή του.

Οι μελέτες για έργα που δεν έχουν ολοκληρωθεί παρακολουθούνται στους υπολογαριασμούς του 15.20 « Μελέτες- Έρευνας- Πειραματικές εργασίες και ειδικές δαπάνες» με το σύνολο των δαπανών ανεξαρτήτως του ποσού που έχει πληρωθεί.

Από την άλλη στους υπολογαριασμούς του 50. θα εμφανισθεί το ποσό της υποχρέωσης προς τον προμηθευτή.

Στον 15.20 απεικονίζονται: α) οι δαπάνες για μελέτες και έρευνες κατασκευής επεκτάσεως ή συμπλήρωσης κτιρίων και λοιπών έργων. Οι δαπάνες αυτές μετά την ολοκλήρωσή τους μεταφέρονται στους οικείους υπολογαριασμούς πολυετούς απόσβεσης του 16. β) οι ειδικές δαπάνες που αφορούν την εφαρμογή του σχεδίου πόλεως, δαπάνες κατεδαφίσεως λόγω ρυμοτομίας ή επικίνδυνων κτιρίων ή αυθαίρετων ή άλλες ειδικές δαπάνες. Και οι δαπάνες αυτές λόγω της φύσεως τους είναι πολυετούς αποσβέσεως και πρέπει να μεταφερθούν στους οικείους υπολογαριασμούς του λογαριασμού 16, εκτός από τις δαπάνες κατασκευής επεκτάσεως και συμπληρώσεως –πλην κτιρίων- (κ.α. 15.20.20.09) που πρέπει να μεταφερθούν σε αρμόδιους υπολογαριασμούς των 12, 13, 14, 16, και 17, αναλόγως της φύσεως κάθε δαπάνης.

ΕΡ: Θα πρέπει να απογραφούν τα γλυπτά και τα αγάλματα της πόλεως μας τα οποία κοσμούν τις πλατείες και τα πάρκα;

ΑΠ: Θα απογραφούν, και θα αποτιμηθούν με αξία μίας δραχμής .

ΕΡ: Οι κάδοι απορριμμάτων σε ποιο λογαριασμό καταχωρούνται και αποτιμώνται;

ΑΠ: Οι κάδοι απορριμμάτων παρακολουθούνται σε υπολογαριασμό του λογαριασμού 14.04 «μέσα αποθήκευσης και μεταφοράς», τον οποίο μπορείτε να αναπτύσσετε ανάλογα με τις ανάγκες του Δήμου σας.

ΕΡ: Στον προϋπολογισμό του Δήμου μας υπάρχουν πιστώσεις έργων των οποίων οι μελέτες συμπεριλαμβάνουν εργασίες οι οποίες αφορούν περισσότερους του ενός ΚΑ της Γενικής Λογιστικής όπως κτίρια, τεχνικές εγκαταστάσεις, κοινόχρηστα πάγια (πάρκα, οδοστρώματα κ.λ.π.) χωρίς να υπάρχουν επί μέρους προϋπολογισμοί και χωρίς να τιμολογούνται χωριστά οι εργασίες αυτές.

Παρακαλούμε να μας γνωρίσετε τον τρόπο με τον οποίο θα γίνεται η παρακολούθηση των έργων αυτών στην ομάδα 15 και τον τρόπο ενημέρωσης των επιμέρους ομάδων 11,12,17 κ.λ.π.

ΑΠ: Οι μελέτες των έργων μπορεί να περιλαμβάνουν ,στην ουσία, έργα περισσότερα του ενός τα οποία να παρακολουθούνται σε διαφορετικούς κωδικούς του προϋπολογισμού , ενώ αντίθετα το κάθε έργο παρακολουθείται σε ένα ξεχωριστό κωδικό του προϋπολογισμού.

Οι μελέτες για τεχνικά έργα παρακολουθούνται αρχικά στους λογαριασμούς:

15.20.00 «Μελέτες και έρευνες για κατασκευές, επέκταση ή συμπλήρωση κτιρίων» εάν πρόκειται για κτιριακά έργα.

Η στον κωδικό:

15.20.09 «Μελέτες και έρευνες για κατασκευές, επέκταση ή συμπλήρωση λοιπών, πλην κτιρίων, έργων», εάν δεν πρόκειται για κτιριακά έργα.

Με την ολοκλήρωση της μελέτης διακρίνουμε 2 περιπτώσεις:

- μεταφέρεται το ποσό του λογαριασμού 15.20.00 «Μελέτες και έρευνες για κατασκευές, επέκταση ή συμπλήρωση κτιρίων» στο λογαριασμό 16 «ασώματες ακινητοποιήσεις και έξοδα πολυετούς απόσβεσης»
- Ειδικά προκειμένου για έξοδα τεχνικών μελετών, αν το έργο για το οποίο πραγματοποιούνται κατασκευαστεί, τα έξοδα μελέτης του δεν καταχωρούνται στο λογαριασμό 16.10, αλλά ενσωματώνονται στο κόστος του έργου και αποσβένονται όπως αυτό.

Οι δαπάνες κατασκευής, επεκτάσεως και συμπληρώσεως - πλην κτιρίων - (κ.α. 15.20.20.09) πρέπει να μεταφερθούν σε αρμόδιους υπολογαριασμούς των 12, 13, 14, 16 και 17, αναλόγως της φύσεως κάθε δαπάνης.

ΕΡ: Δεν έχουμε ξεκαθαρίσει το ιδιοκτησιακό καθεστώς για τα σχολεία του Δήμου μας ,αν ανήκουν στην ιδιοκτησία του Δήμου ή όχι. Αν όμως ανήκουν τότε οι δαπάνες όπως σώματα θέρμανσης, Η/Υ, θα απογραφούν ή όχι;

ΑΠ: Τα σχολεία βάσει του άρθρου 5 παρ.1 του 1894/90 το οποίο αντικαταστάθηκε με το άρθρο 31 του ν.2009/92 καθώς και την Κ.Υ.Α. με αριθμό ΣΤ/13/93 (Φ.Ε.Κ. 40Β'/26.1.94) θεωρούνται περιουσία του Δήμου τα οποία θα τα αποτιμήσετε με το σύστημα της Αντικειμενικής Αξίας αν έχουν πραγματοποιηθεί όλες οι σχετικές διαδικασίες μεταγραφής των ,ενώ αν δεν έχουν πραγματοποιηθεί θα τα αποτιμήσετε με αξία μνείας 1 δρχ. και κατόπιν όταν τελειώσετε τις σχετικές διαδικασίες θα τα αποτιμήσετε κανονικά .

Επομένως τα σώματα θέρμανσης που έχετε αγοράσει θα απογραφούν στα σκεύη (14.01),οι Η/Υ στους Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές (14.03) βάσει του Π.Δ. 315/99.

ΕΡ: Παρακαλούμε να μας γνωρίσετε εάν τα πάγια περιουσιακά στοιχεία των Δημοτικών σχολείων της περιοχής μας που λειτουργούν σήμερα πρέπει να απογραφούν ως περιουσιακά στοιχεία του Δήμου μας ή αυτά ανήκουν στις αντίστοιχες Σχολικές Επιτροπές που έχουν συσταθεί ως Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και εκτελούν τη διαχείριση και λειτουργία των σχολείων.

Εάν αυτά απογραφούν δεν θα είναι δυνατή η παρακολούθηση των μεταβολών, επειδή η προμήθεια αυτών πραγματοποιούνται από τις σχολικές επιτροπές και δεν πληρώνονται από τον Δήμο.

ΑΠ: Η σχολική περιουσία που υπάρχει (δεν εννοούμε τις κτιριακές εγκαταστάσεις) στα σχολεία δεν χρειάζεται να καταγραφεί αναλυτικά από τον Δήμο σας, γιατί όπως σωστά αναφέρετε την ευθύνη προμήθειας και διαχείρισης την έχει η αντίστοιχη σχολική επιτροπή. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει πως τα περιουσιακά αυτά στοιχεία είναι ιδιοκτησία της σχολικής επιτροπής (απλά έχει την ευθύνη διαχείρισής τους).Βεβαίως εσείς ως Δήμος παρακολουθείτε τις επιχορηγήσεις που δίνετε στις αντίστοιχες σχολικές επιτροπές.

Τα παραπάνω αναφερόμενα δεν ισχύουν για τις κτιριακές σχολικές εγκαταστάσεις, οι οποίες θεωρούνται ιδιόκτητη δημοτική περιουσία.

ΕΡ.: Τα έπιπλα και ο λοιπός εξοπλισμός για τα οποία δεν προκύπτει η αξία και το έτος κτήσης τους από τα διαθέσιμα στοιχεία πως αποτιμώνται;

ΑΠ.: Σχετικά με την αποτίμηση των επίπλων και του λοιπού εξοπλισμού για τα οποία ο προσδιορισμός της αξίας κτήσης δεν είναι δυνατός κύρια λόγω παλαιότητας:

Η αξία κτήσης στα μη πλήρως αποσβεσμένα πάγια θα προσδιοριστεί με την αξία απόκτησης βάσει τιμολογίου αγοράς ή της αγοραίας αξίας κατά τον χρόνο απόκτησης (η οποία μπορεί να προσδιοριστεί με στοιχεία που θα μας δώσουν *προμηθευτές του Δήμου*) ή βάσει βεβαίωσης της τεχνικής υπηρεσίας (για τεχνικές κατασκευές από τον Δήμο).

- Στα ολοσχερώς αποσβεσμένα περιουσιακά στοιχεία η αξία κτήσης μπορεί να προσδιοριστεί επίσης κατά προσέγγιση , όταν η προσφυγή σε τιμολόγια αγοράς είναι, για διάφορους λόγους ανέφικτη. Ένας τέτοιος τρόπος προσδιορισμού δεν θα επηρεάσει την περιουσιακή κατάσταση του Δήμου, καθότι η αναπόσβεστη αξία θα είναι σε κάθε περίπτωση 1 δραχμή.
- Ως αξία μπορούμε να ορίσουμε ένα λογιστικό ισότιμο, δηλ. να ορίσουμε μία ενδεικτική τιμή σαν αξία μίας ομάδας παγίων, πχ. για τις καρέκλες α' τύπου 10.000, για τις καρέκλες β' τύπου 15.000 και για τις καρέκλες γ' τύπου 20.000 δρχ.

ΕΡ: Για τα μηχανήματα στα οποία δεν προκύπτει σαφώς η αξία τους ή το έτος κτήσης με ποιο τρόπο θα αποτιμηθούν και θα καταχωρηθούν;

ΑΠ: Το ίδιο ισχύει για τα μηχανήματα και το μηχανολογικό εξοπλισμό για ότι ισχύει και τα κτίρια. Πρέπει όμως αυτός ο τρόπος προσδιορισμού σε κάθε περίπτωση να είναι το έσχατο μέτρο και εφ' όσον χρησιμοποιηθεί να αναφερθεί στην έκθεση της επιτροπής απογραφής προς το Δημοτικό Συμβούλιο.

ΕΡ: Τα μηχανήματα, ο μηχανολογικός εξοπλισμός, οι τεχνικές εγκαταστάσεις , που υπάρχουν σε κτιριακές εγκαταστάσεις κοινής χρήσεως, με ποιο τρόπο αποτιμώνται και σε ποιους λογαριασμούς καταχωρούνται;

ΑΠ: Μετά από τηλεφωνική επικοινωνία μαζί σας, διευκρινίστηκε πως οι εγκαταστάσεις και τα μηχανήματα που αναφέρετε είναι ιδιόκτητες εγκαταστάσεις (εγκαταστάσεις ύδρευσης-άρδευσης) σε κοινόχρηστους χώρους.

Στην περίπτωση αυτή, οι εν λόγω εγκαταστάσεις θα αναφερθούν ως ιδιόκτητα περιουσιακά στοιχεία στους υπολογαριασμούς του 11 «κτίρια - εγκαταστάσεις κτιρίων - τεχνικά έργα».

2.4. Καταγραφή και Αποτίμηση Συμμετοχών – Εγγυήσεων

Ενέργειες για την καταγραφή και αποτίμηση των συμμετοχών και εγγυήσεων :

1. Συγκέντρωση των στοιχείων για τις συμμετοχές του Δήμου σε Δημοτικές-Διαδημοτικές και λοιπές επιχειρήσεις.
2. Εύρεση του κεφαλαίου της επιχείρησης και του αντίστοιχου ποσοστού του Δήμου.
3. Εύρεση του τελευταίου ισολογισμού της επιχείρησης και εξαγωγή του ποσού των ιδίων κεφαλαίων. Καταγραφή του ποσοστού του Δήμου επί αυτού.
4. Εμφάνιση των ποσών συμμετοχής μετοχικού κεφαλαίου και ιδίων κεφαλαίων στον ισολογισμό έναρξης του Δήμου.

Παρακάτω αναφέρονται όλες οι ερωτήσεις που έχουν διατυπωθεί προς το ΥΠΕΣΔΔΑ και οι απαντήσεις που έχουν δοθεί :

Τα ερωτήματα που έχουν διατυπωθεί και οι απαντήσεις που έχουν δοθεί μέχρι σήμερα:

ΕΡ.: Ο Δήμος μας έχει αγοράσει μετοχές διαφόρων ανωνύμων εταιρειών κατά τα προηγούμενα οικονομικά έτη χωρίς να εκδοθεί χρηματικό ένταλμα.

Παρακαλούμε να μας γνωρίσετε, πως θα απογραφούν οι μετοχές και πως τα ταμειακά διαθέσιμα, που αφορούν την αξία που είχαν οι μετοχές αυτές όταν αγοράστηκαν, καθώς επίσης αν πρέπει να εκδοθεί χρηματικό ένταλμα έστω και καθυστερημένα και σε ποιόν Κ.Α. του προϋπολογισμού μας.

ΑΠ: 1. Οι τίτλοι χρεογράφων με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων αποτιμούνται στην κατά είδος τρέχουσα τιμή τους. Ως τρέχουσα τιμή ορίζεται:

Α) Για τους εισηγμένους στο χρηματιστήριο τίτλους (μετοχές, ομολογίες, κ. λ. π.), ο μέσος όρος της επίσημης τιμής τους κατά τον τελευταίο μήνα χρήσεως.

Β) Για τους μη εισηγμένους στο χρηματιστήριο τίτλους:

- Αν πρόκειται για μετοχές ανωνύμων εταιριών, η εσωτερική λογιστική αξία που προκύπτει από το δημοσιευμένο τελευταίο ισολογισμό της εταιρίας, για τις μετοχές της οποίας πρόκειται να γίνει η αποτίμηση.
- Αν πρόκειται για τους λοιπούς, εκτός από τις μετοχές, τίτλους, η τιμή κτήσεώς τους.
- Αν πρόκειται για μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων, ο μέσος όρος της καθαρής τιμής τους κατά τον τελευταίο μήνα της χρήσεως.

2. Όσον αφορά την διαδικασία που ακολουθείται στις περιπτώσεις αυτές πρέπει να προσεχθούν:

- A) Αν κάνετε απογραφή με 31/12/2000 τότε δεν πρέπει να απογράψετε τις μετοχές δηλαδή θα απογραφούν σαν μετρητά και στο 2001 θα ακολουθήσετε διαδικασία (αποφ. Δ. Σ. ένταλμα κ. λ. π.) για την εμφάνιση της αγοράς των μετοχών. Στο τέλος του έτους 2001 θα αποτιμηθούν με την διαδικασία που αναφέραμε παραπάνω (1).
- B). Εάν κάνετε απογραφή με 31/12/2001 τότε θα ακολουθήσετε την διαδικασία (αποφ. Δ.Σ. ένταλμα κ.λ.π.) για την εμφάνιση της αγοράς των μετοχών. Στην απογραφή 31/12/2001 θα αποτιμηθούν με την προαναφερόμενη διαδικασία (1).

2.5. Απογραφή απαιτήσεων και υποχρεώσεων

1. Διατυπώνονται ερωτήματα σχετικά με τις δυσκολίες που δημιουργούνται με την ύπαρξη κατά την ημερομηνία απογραφής της παράτασης του οικονομικού έτους.
Χρειάζεται να επαναλάβουμε πως η απογραφή των απαιτήσεων και των υποχρεώσεων, καθώς και του ταμείου του Δήμου, θα γίνει στις πραγματικές τιμές στις 31/12/200X, που πραγματοποιείται η απογραφή.
2. Οι απαιτήσεις θα πρέπει να εμφανιστούν με βάση τους βεβαιωμένους καταλόγους και όχι με βάση υπαρκτές μεν, αλλά μη βεβαιωμένες απαιτήσεις.
3. Οι υποχρεώσεις θα εμφανιστούν με τις δεδουλευμένες υποχρεώσεις (ανεξάρτητα εάν έχουν ενταλματοποιηθεί, χωρίς όμως να έχουν εξοφληθεί τα σχετικά εντάλματα), καθώς και κάθε δεδουλευμένη υποχρέωση που απορρέει από μισθούς ή κρατήσεις. Κάθε υποχρέωση που θα εμφανιστεί στην απογραφή θα πρέπει να αποδεικνύεται από τα σχετικά παραστατικά (τιμολόγια, μισθοδοτικές καταστάσεις, κρατήσεις, αποφάσεις δικαστηρίων, αποφάσεις οργάνων διοίκησης του Δήμου και κάθε άλλο νόμιμο παραστατικό).